

Správa o činnosti Slovenskej komisie pre UNESCO 2017

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Organisation
des Nations Unies
pour l'éducation,
la science et la culture

Organizácia
Spojených národov pre
výchovu a vzdelávanie,
vedu a kultúru

Slovak Commission
for **UNESCO**

Commission slovaque
pour l'**UNESCO**

Slovenská komisia
pre **UNESCO**

OBSAH

1. Úvodné slovo predsedu SK pre UNESCO	3
2. Prezentácia Slovenskej komisie pre UNESCO za rok 2017	6
3. Prehľad činnosti Slovenskej komisie pre UNESCO za rok 2017	7
4. Výchova a vzdelávanie	11
5. Veda	26
6. Kultúra	54
7. Propagácia Slovenskej republiky a pamiatok v zahraničí	64
8. Platforma mimovládnych rozvojových organizácií	71
9. Správa o finančnom hospodárení SK pre UNESCO	74

Úvodné slovo predsedu SK pre UNESCO

V zmysle nového štatútu Slovenskej komisie pre UNESCO, ktorý vstúpil do platnosti 1.10.2016, som s potešením prijal funkciu predsedu Slovenskej komisie pre UNESCO. Výzvy, ktoré stáli pred novou národnou komisiou boli konkrétne: posilniť prínos Slovenska do intelektuálneho a vedeckého potenciálu UNESCO a mobilizovať k spolupráci s UNESCO na Slovensku. „Svet dnes potrebuje multilateralizmus viac ako kedykoľvek doteraz a UNESCO ako výnimočná špecializovaná organizácia v ňom zohráva zásadnú úlohu“, uviedol som vo svojom vystúpení vo funkcii predsedu 72. VZ OSN na Fóre lídrov 39. Generálnej konferencie UNESCO v októbri 2017.

Ak sa pozriem späť na uplynulý rok 2017, môžem konštatovať, že spolupráca Slovenska s Organizáciou spojených národov pre výchovu a vzdelávanie, vedu a kultúru priniesla celý rad úspešných aktivít. V roku 2017 sme v zmysle štatútu rozšírili platformu Slovenskej komisie o Poradný zbor expertov zložený z osobností vedy, výskumu a kultúry Slovenska. Slovenská komisia pre UNESCO rozvíjala početné programy a projekty, ktoré boli prioritou našej krajiny. Naše úsilie v roku 2017 smerovalo k využívaniu nástrojov UNESCO pri napĺňaní udržateľných rozvojových cieľov Agendy 2030, predovšetkým cieľa 4 – vzdelávanie, ktorý je v plnej kompetencii UNESCO.

V uplynulom roku, ktorý OSN vyhlásila za Medzinárodný rok trvalo udržateľného cestovného ruchu pre rozvoj, sme zorganizovali v Bardejove Medzinárodnú konferenciu o využívaní emblému UNESCO pre socioekonomický rozvoj regiónov.

V rámci spoločného projektu EÚ – UNESCO: Trasy svetového dedičstva bolo v roku 2017 mesto Banská Štiavnica zahrnuté do trasy „Podzemná Európa“.

Riaditeľka Centra svetového dedičstva UNESCO Mechtild Rössler navštívila Slovensko v septembri 2017. Diskutovali sme aj o riešeniach, ku ktorým sa SR zaviazala v súvislosti s ochranou prírodnej pamiatky svetového dedičstva v SR – Karpatských bukových pralesov.

Slovensko sa v úzkej spolupráci s UNESCO venovalo vodnej bezpečnosti a udržateľnej migrácii. Mladý Slovák zastupoval región na stretnutí Fóra mladých, ktoré predchádzalo zasadnutiu 39. GK UNESCO. Rok 2017 sme zavřšili veľkým úspechom – zapísaním Horehronského viachlasného spevu do Zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO.

Výpočet dosiahnutých výsledkov nie je zďaleka úplný, ale podáva svedectvo o rôznorodosti a plnohodnotnosti práce v roku 2017. Ďakujem všetkým členom Slovenskej komisie pre UNESCO, Poradnému zboru expertov, všetkým členom slovenských výborov a sekcií, partnerom, podporovateľom a priateľom za nadšenie a obetavú prácu pre vec UNESCO a jeho hodnoty. Ďakujem za šírenie dobrého mena našej krajiny vo svete.

*Miroslav Lajčák
minister zahraničných vecí a európskych záležitostí
predseda Slovenskej komisie pre UNESCO*

Aktuálne zloženie Slovenskej komisie pre UNESCO

	Rezort alebo organizácia	Meno a funkcia člena komisie
1	Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR	JUDr. Miroslav Lajčák , minister zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, predseda komisie
2	Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR	veľvyslankyňa Mária Krasnohorská , generálna tajomníčka komisie
3	Ministerstvo kultúry SR	Mgr. Jana Kňazková , M.A., Sekcia medzinárodnej spolupráce MK SR
4	Sekcia SK UNESCO pre kultúru	PhDr. Katarína Kosová , generálna riaditeľka Pamiatkového úradu SR
5	Ministerstvo životného prostredia SR	Mgr. Milan Chrenko , MSc. generálny riaditeľ sekcie environmentálnej politiky, EÚ a medzinár. vzťahov
6	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	Ing. Boris Greguška lesnícky expert
7	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	Mgr. Martina Stiffelová , riaditeľka Odboru bilaterálnej a multilaterálnej spolupráce
8	Ministerstvo dopravy a výstavby SR	Ing. Zoltán Kovács , generálny riaditeľ sekcie cestovného ruchu (Ivana Vala Magátaová od 1.10. 2016 - 28. 3. 2018)
9	Slovenská rektorská konferencia	Prof. Doc. JUDr. Marek Šmid , PhD., rektor Trnavskej univerzity a viceprezident SRK
10	Slovenská akadémia vied	Ing. Mária Omastová , DrSc., zástupkyňa vedeckého sekretára SAV
11	Platforma MVRO	Ing. Mária Sliacka , výkonná tajomníčka PMVRO
12	SV MAB	Ing. Vladimíra Fabriciusová , PhD. riaditeľka Správy CHKO a biosférickej rezervácie Poľana, predsedníčka výboru (Július Oszlányi od 1.10. 2016 – 21.12. 2017)
13	SV IHP	RNDr. Pavol Miklánek , CSc., Ústav hydrológie SAV, predseda výboru
14	SV IBC	Prof. RNDr. Marta Kollárová , DrSc. prodekanka, PríF UK, predsedníčka výboru
15	SV Pamäť sveta	Ing. Alojz Androvič , PhD. Univerzitná knižnica v Bratislave, predseda výboru
16	SV IFAP	Doc. Ivan Kotuliak , PhD. Fakulta informatiky a informačných technológií STU, predseda výboru
17	SV IGCP	Doc. RNDr. Jozef Michalík , DrSc. Ústav vied o Zemi SAV, predseda výboru
18	SV MOST	Ing. Mgr. Miloslav Bahna , PhD. Sociologický ústav SAV, predseda výboru
19	Informačné a dokumentačné stredisko UNESCO	Mgr. Natália Fillová , vedúca IDS Univerzitná knižnica Bratislava
20	Sekcia SK UNESCO pre výchovu a vzdelávanie	PhDr. Dagmar Kopčanová , PhD. Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie

(*zoznam aktuálny k času prípravy materiálu, máj 2018)

Prvé stretnutie členov Slovenskej komisie pre UNESCO s predsedom SK pre UNESCO a ministrom zahraničných vecí a európskych záležitostí SR M. Lajčákom

Prezentácia Slovenskej komisie pre UNESCO za rok 2017

Slovenská komisia pre UNESCO, ktorá vznikla osamostatnením Slovenskej republiky v januári 1993, prešla koncom roka 2016 prvou veľkou transformáciou a v novej forme naplno začala fungovať v hodnotenom roku 2017. Novým štatútom bola zriadená efektívna a operatívna 20 členná národná komisia s posilnenou pozíciou generálneho tajomníka zodpovedného za prenos úloh pre národné komisie zo strany organizácie a ich plnenie v Slovenskej republike. Generálny tajomník zároveň plní úlohu koordinátora spolupráce medzi členmi komisie a všetkými subjektmi zainteresovanými v oblastiach činností UNESCO. Novým predsedom komisie z titulu svojej funkcie sa stal minister zahraničných vecí a európskych záležitostí. Desať mesiacov hodnoteného obdobia viedla národnú komisiu generálna tajomníčka Edita Filadelfiová. Zmena na poste generálnej tajomníčky SK pre UNESCO sa uskutočnila dňa 28. októbra 2017. Zároveň bol personálne posilnený Sekretariát SK UNESCO organizačne zaradený na MZVaEZ SR. Jeho členkami sú diplomatka Linda Kapustová Helbichová, Valéria Bandžuchová a Viktória Vargončíková.

V zmysle aktualizovaného štatútu bol 19. apríla 2017 ustanovený Poradný zbor expertov (ďalej len PZE), ktorý tvoria významné slovenské osobnosti v oblastiach s prepojením na agendy UNESCO. Podklady z prvej debaty členov PZE s predsedom komisie boli poskytnuté podpredsedovi vlády SR pre investície a informatizáciu na zapracovanie do národnej koncepcie implementácie Agendy 2030. Poradný zbor expertov vypracoval tiež stanovisko k plneniu odporúčaní, ktoré Slovensku adresoval Výbor svetového dedičstva UNESCO vo veci ochrany slovenskej časti lokality Karpatských bukových pralesov. Vychádzal aj z diskusie k tejto téme s vedením ochranárskeho združenia VLK.

Nezastupiteľnou v činnosti Slovenskej komisie je úloha Stálej delegácie SR pri UNESCO. Angažovanosť Stálej delegátky veľvyslankyne Kláry Novotnej na pôde UNESCO a jej iniciatívy sú stimulom a podporou pre aktivity členov komisie. K pozitívnej súčinnosti Stálej delegácie s národnou komisiou prispieva efektívne Jarmila Fréaud.

Mária Krasnohorská
Generálna tajomníčka Slovenskej
Komisie pre UNESCO

Prehľad činnosti Slovenskej komisie pre UNESCO za rok 2017

Rámec činnosti SK UNESCO v roku 2017 tvorili priority SR v systéme OSN s dôrazom na UNESCO. Boli nimi predovšetkým napĺňanie trvalo udržateľných cieľov Agendy 2030, konkrétne v oblasti vzdelávania a rozvoja udržateľného cestovného ruchu, téma vodnej bezpečnosti a udržateľnej migrácie. Zvýšenú prítomnosť SR v organizácii v prvom polroku 2017 umožnila aj skutočnosť, že SD SR pri UNESCO na základe dohody SR s Maltou zabezpečovala úlohy spojené s predsedníctvom MT PRES a nadväzovala na iniciatívy SK PRES v predchádzajúcom polroku.

V roku 2017 sa spolupráca SR - UNESCO zamerala aj na prípravu implementácie vzdelávacích programov UNESCO do národných školských osnov – Prevencia extrémizmu pomocou vzdelávania, Globálne občianstvo a Vzdelávanie o udržateľnom rozvoji.

SR je členom tzv. UNESCO Water Family a je považovaná za jednu z vedúcich EÚ krajín na pôde UNESCO v rámci Water Diplomacy. V uvedenej oblasti bol v roku 2017 vytvorený široký priestor pre angažovanie slovenskej vedeckej a akademickej obce s hydrologickým zameraním. Očakáva sa tiež naplnenie verbalizovaného záujmu (prejaveného počas návštevy námestníčky GR UNESCO pre prírodné vedy na Slovensku) o zriadenie Katedry UNESCO pre oblasť vôd na niektorej zo slovenských univerzít, alebo pri vedeckom pracovisku SAV.

S hydrologickým sektorom UNESCO bola začatá príprava Dohody o finančnej podpore UNESCO projektov v Keni a v iných rozvojových krajinách v oblasti vodnej bezpečnosti.

SR spolu s Tureckom zorganizovala v rámci Svetovej konferencie humanitných vied v auguste 2017 v belgickom Liège vedecký panel o udržateľnej migrácii. Slovenskí vedci vystúpili na svetovej konferencii v rámci plenárneho zasadnutia aj odborných tematických panelov v spolupráci s UNESCO programom MOST.

SR pôsobila v roku 2017 v 4 medzivládnych výboroch vedeckých programov UNESCO, ktorých zasadnutí sa zúčastňovali národní experti. Členstvo SR vo výboroch IFAP a IGBC skončilo v októbri 2017 a vo výboroch MOST a MAB bude SR členom do jesene 2019. V roku 2017 sa skončilo členstvo SR v byre MOST z titulu predsedu volebnej skupiny. Zároveň sme získali post spravodajcu byra v osobe doc. L. Mokrej.

29. zasadnutie Medzinárodného koordinačného výboru MAB v júni 2017 oficiálne vyhlásilo víťaza každoročne udeľovanej ceny Michela Batissa za najlepšie manažment biosférickej rezervácie UNESCO na svete. Ocenenie získala Ing. V. Fabriciusová, riaditeľka Chránenej krajinskej oblasti Poľana za exemplárny príklad spravovania biosférickej rezervácie,

ktorý svedčí o úspešnej koexistencii miestneho obyvateľstva v uvedomelej symbióze s prírodou.

SR pokračovala v členstve v Medzivládnom výbore na ochranu kultúrnej diverzity, ako aj v Expertnom výbore k príprave Svetového Dohovoru o uznávaní kvalifikácie vysokoškolského vzdelávania a Výbore pre prípravu GAL (Global Alliance for Literacy).

Dôležitou udalosťou z hľadiska SR bolo 41. zasadnutie Výboru svetového dedičstva v júli v Krakove, z ktorých vyplynuli odporúčania pre SR na zabezpečenie ochrany slovenskej časti lokality Karpatských bukových pralesov. V decembri 2017 sa uskutočnilo 2. zasadnutie Medzivládneho výboru pre ochranu nehmotného kultúrneho dedičstva, ktoré schválilo slovenskú nomináciu prvku Horehronské spevy ako piaty prvok na Reprezentatívnom zozname nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO.

Medzi ďalšie úspechy pôsobenia SR v UNESCO patrí získanie postu člena Poradnej rady na tvorbu Správy globálneho monitorovania vzdelávania (The Global Education Monitoring Report – GEM Report), ktorým sa k 1.1. 2018 stala riaditeľka NUCEM Romana Kanovská.

V roku 2017 boli schválené obe nominácie SR na Zoznam výročí, s ktorými sa UNESCO asociuje. Konkrétne sú to v roku 2018 oslavy 300. výročia narodenia Adama Františka Kollára a v roku 2019 oslavy 100. výročia úmrtia Milana Rastislava Štefánika. Prepokladá sa ich využitie k zvýšeniu národného povedomia o pôsobení osobností a o ich vplyve na národné a medzinárodné dianie, organizovaním série národných podujatí v rámci SR a zaslanie ich vyhodnotenia GR UNESCO.

V roku 2017 bola schválená nominácia mesta Košice do siete miest Programu UNESCO Kreatívne mestá – s titulom Creative City of Media Arts, Kosice. Je prvým slovenským mestom s uvedeným titulom s predpokladom pre nadväzovanie medzinárodných kontaktov, prioritne v rámci uvedenej tematickej oblasti.

V roku 2017 prebiehala finalizácia spoločného projektu EÚ a UNESCO: Trasy svetového dedičstva (World Heritage Journeys in the European Union). Banská Štiavnica bola zahrnutá do projektu v rámci trasy „Underground Europe“, s predpokladaným pozitívnym dopadom na nové príležitosti pre rozvoj širšieho regiónu a cestovný ruch v celej SR. Plnohodnotné naplnenie predpokladaných benefitov prítomnosti slovenského prvku svetového dedičstva na uvedenej interaktívnej mape predpokladá prepojenie artefaktov hmotného kultúrneho a prírodného dedičstva s prvkami nehmotného kultúrneho dedičstva, v rámci stratégie cestovného ruchu v SR.

Pri príležitosti Medzinárodného roka trvalo udržateľného turizmu pre rozvoj, sa v Bardejove uskutočnila na jar 2017 medzinárodná konferencia o využívaní emblému UNESCO pre socioekonomický rozvoj regiónov - Benefits Beyond Inscription: Leveraging the UNESCO Brand for Sustainable Tourism Development, za účasti expertov UNESCO. Konferenciou sa začala séria regionálnych a lokálnych workshopov so zameraním na

vytváranie kapacít pre realizovanie uvedených zámerov. Vyvrcholením bol projekt odborných workshopov pod záštitou expertov UNESCO Peter DeBrine a James Rebanks v lokalitách pamiatky Karpatských bukových pralesov, v dňoch 21. - 24. novembra 2017.

Riaditeľka Centra svetového dedičstva UNESCO (ďalej len R WHC) Mechtild Rössler navštívila SR v septembri 2017 v nadväznosti na začatie implementácie Programu UNESCO „Svetové dedičstvo – udržateľný turizmus“ na Slovensku, ako pilotnej krajiny regiónu SVE. Návšteva slúžila zároveň na prediskutovanie riešení problémov s prírodnou pamiatkou svetového dedičstva v SR - Karpatských bukových pralesov a spolupráce v rámci rozvoja udržateľného cestovného ruchu. V záujme tzv. verejnej diplomacie uskutočnila prednášky na slovenských univerzitách. Išlo o prvú návštevu riaditeľa WHC v SR.

Návšteva riaditeľky Centra svetového dedičstva UNESCO Mechtild Rössler v SR

Vrcholným podujatím záveru roka 2017 bola 39. Generálna konferencia UNESCO. Delegáciu SR viedla ministerka školstva, vedy, výskumu a športu M. Lubyová. V úvode Fóra lídrov vystúpil predseda 72.VZ OSN minister ZVaEZ SR M. Lajčák. Na konferencii sa zúčastnili zástupcovia rezortov a vedeckých i akademických inštitúcií SR. GK UNESCO schválila celý rad významných rozhodnutí Výkonnej rady s ohľadom na napĺňanie Koncepcie

implementácie Agendy 2030 v medzinárodnom prostredí a prijala rozpočet organizácie na roky 2018 - 2021.

Fóra mladých UNESCO v predvečer generálnej konferencie sa zúčastnil zakladateľ a predseda Národného mládežníckeho parlamentu SR Jakub Dančo, študent Trnavskej univerzity sv. Cyrila a Metoda, Fakulta sociálnych vied, odbor manažment verejnej správy. Mladého Slováka vybral Sekretariát UNESCO ako jedného zo zástupcov mladých SVE.

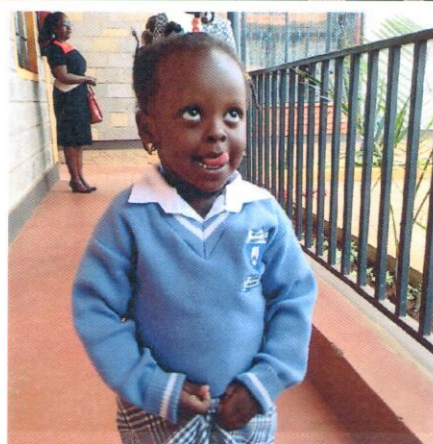
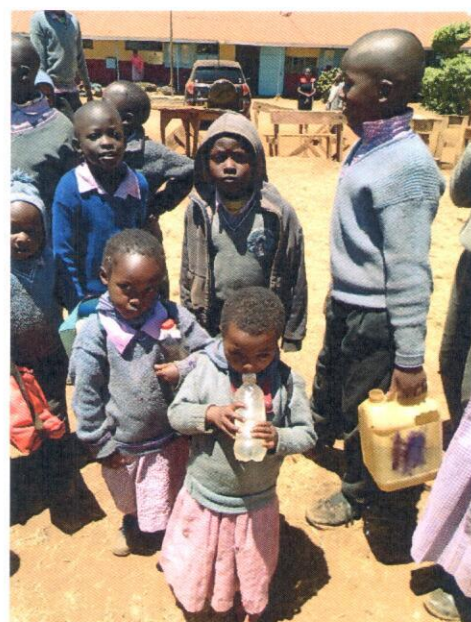
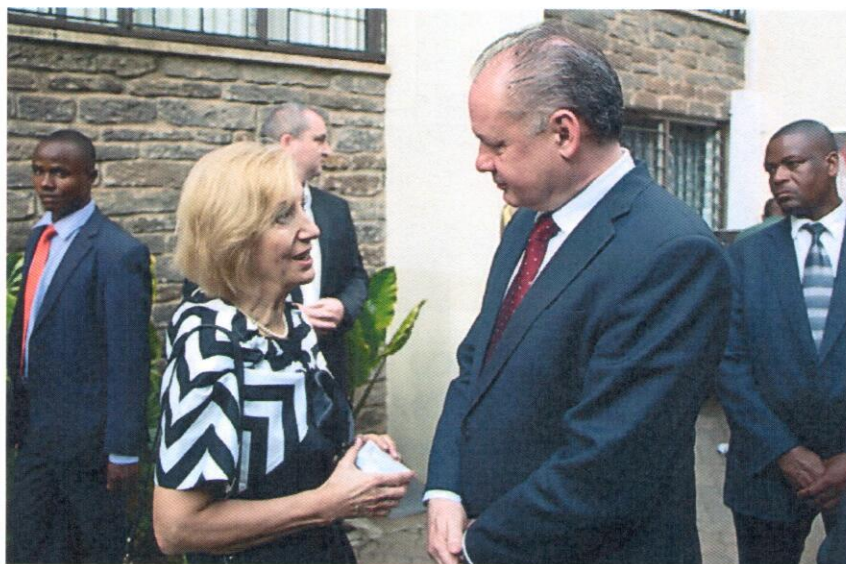
Jakub Dančo, účastník Fóra mladých 2017

V novembri 2017 turbulentný vývoj UNESCO v posledný rok mandátu generálnej riaditeľky I. Bokovej poznačili okrem rozpočtových problémov viaceré udalosti, ako napr. rozhodnutie prezidenta USA o ukončení členstva krajiny v UNESCO, nasledované Izraelom. Následný zložitý proces nominácie novej GR UNESCO Výkonnou radou vyvrcholil zvolením A. Azoulay, bývalej ministerky kultúry Francúzskej republiky a jej zvolením za generálnu riaditeľku UNESCO počas 39. Generálnej konferencie UNESCO.

Výchova a vzdelávanie

Vedúca sekcie PhDr. Dagmar Kopčanová - výskumná pracovníčka VÚDPaP v Bratislave a súčasne vedúca Sekcie pre výchovu a vzdelávanie SK UNESCO realizovala v dňoch 12.-16. februára 2017, v rámci štátnej návštevy prezidenta SR v Afrike (Keni), krátku pracovnú cestu v Nairobi. Podľa výsledkov nedávnej UNESCO globálnej správy o stave výchovy a vzdelávania (2016) je evidentné, že detská populácia v rozvojových krajinách sveta - a osobitne v Afrike, sa nachádza vo veľmi ťažkej situácii. Popri extrémnej chudobe trpí najmä nevzdelanosťou. Sú to najmä deti v ranom veku, ktoré kvôli chudobe a nevzdelanosti nedostávajú potrebné sociálno-kultúrne podnety, v dôsledku čoho sú znevýhodnené aj pri vstupe do sveta vzdelávania. UNESCO kladie veľký dôraz na zlepšenie a skvalitnenie vzdelávania najmä minoritných skupín a všetkých znevýhodnených detí. Hlavným cieľom tejto cesty preto bola rekognoskácia terénu pre realizáciu podpory vzdelávania detí od útleho veku. D. Kopčanová vykonala počas svojej návštevy prehliadku niekoľkých typov škôl a špecializovaných zariadení, ktoré sa zaoberajú sociálne a zdravotne znevýhodnenými deťmi a participovala na príprave spoločného projektu podpory vzdelávania sociálne znevýhodnených detí v Keni. Projekt by mal byť podporený z Participačných projektov UNESCO v nastávajúcom finančnom období 2018 - 2019.

Členovia sekcie v výchovy a vzdelávania v rámci podpory línie UNESCO v oblasti poskytovania **pomoci rozvojovým krajinám** najmä v Afrike, nadviazali úzku spoluprácu so vzdelávacími inštitúciami (VŠ ZaSP sv. Alžbety) a MVO v Keni, a pomohli pri vypracovaní spoločného projektu vzdelávania učiteľiek detí raného veku k stimulácii detského vývinu prostredníctvom zapojenia matiek.

V súlade s kampaňou „Proti nenávisti na internete“, v spolupráci VÚDPaP a ďalšími spolupracujúcimi inštitúciami poskytujú členovia sekcie školám (na požiadanie) odborné prednáškové aktivity a besedy zamerané na oblasť **Ľudskoprávneho vzdelávania a vzdelávania k demokratickému občianstvu vrátane ich európskej dimenzie a prevencie násilného extrémizmu** (pozn: odborné materiály k prevencii násilného extrémizmu sú uverejnené na stránke www.vudpap.sk).

Sekcia pre výchovu a vzdelávanie v roku 2017 spolupracovala s mimovládnu organizáciou Ad Personam Hlohovec pri organizovaní ďalšieho ročníka medzinárodnej súťaže detí od 6 - 15 rokov vo výtvarnej tvorbe - **Ex Libris Hlohovec** (6. októbra 2017), s aktívnou účasťou na slávnostnom vyhodnotení 16. ročníka Ex Libris Hlohovec, na tému „Svet okolo nás“. Súťaže sa zúčastnilo takmer 1 300 detí z 13 krajín Európy. Cenu SK UNESCO odovzdala autorke Nine Furstner zo srbskej Subotice vedúca sekcie pre výchovu a vzdelávanie - PhDr. Dagmar Kopčanová. Podujatie sa uskutočnilo pod patronátom Slovenskej komisie pre UNESCO.

Ex Libris Hlohovec 2017

V rámci Sekcie pre výchovu a vzdelávanie UNESCO a v spolupráci s Výskumným ústavom detskej psychológie a patopsychológie (VÚDPaP) prebiehalo rozvíjanie vnútroštátnej a medzinárodnej spolupráce v oblasti **podpory kvalitného vzdelávania rómskych a ďalších sociálne a inak znevýhodnených detí**, vrátane spolupráce UNESCO s medzivládnyimi a mimovládnyimi organizáciami.

EUSTORY je združením 25 európskych mimovládnych organizácií alebo vzdelávacích inštitúcií, ktorých primárnym cieľom je zblížovanie mladých ľudí Európy prostredníctvom poznania svojej histórie. Hlavnou aktivitou siete EUSTORY je organizovanie súťaže z novodobej histórie pre študentov stredných škôl, združuje študentov, učiteľov, historikov a spoločenské osobnosti, ktorých spája záujem o históriu, a ktorým záleží na budúcnosti nielen krajiny, v ktorej žijú, ale aj celej Európy.

Od roku 2003, kedy bola súťaž na Slovensku vyhlásená po prvýkrát, sa do nej zapojili stovky stredoškolákov z celého Slovenska.

SK pre UNESCO udelila záštitu **12. ročníku súťaže EUSTORY**, ktorej slávnostné vyhlásenie sa konalo 23. júna 2017 v priestoroch MZVaEZ SR. Tento rok súťaž niesla názov: **Unikátne historické tradície, stavby alebo prírodné prvky v mieste, kde žijem.**

Vítazky Eustory 2017

V dňoch 30.11. a 1.12. 2017 sa konal v Bratislave 26. ročník Medzinárodnej vedeckej konferencie „**Dieťa v ohrození**“, ktorú pripravili Ministerstvo školstva vedy výskumu a športu SR a Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie na tému „Podpora duševného zdravia detí a rodín – nové výzvy a vízie“ a na ktorej organizácii sa podieľala aj Slovenská komisia pre UNESCO.

Hlavným rečníkom bol významný pedagóg, psychológ, antropológ, genetik, emeritný profesor vývinovej psychológie a antropológie Prof. Dr. mult. Wassilios E. Fthenakis, Dr.h.c. z Nemecka.

Aktívne sa na konferencii zúčastnili viacerí domáci i zahraniční experti a auditórium konferencie malo príležitosť dozvedieť sa viac o odbornej činnosti v tejto oblasti, ako aj o zámeroch politik z viacerých krajín Európy a USA.

Katedra plurilingválnej a multikultúrnej komunikácie UK v Bratislave podporuje **skvalitňovanie širokospektrálnej vysokoškolskej prípravy študentov** (Mgr. a PhD.) v oblasti humanitných vied na využívanie jazykových zdrojov v oblasti plurilingválnej a multikultúrnej komunikácie.

Katedra realizovala vedeckovýskumný projekt budovania „rodiny“ webových lingvisticky anotovaných korpusov *Aranea* pre jazyky, ktoré sa používajú na Slovensku a v okolitých krajinách, ako aj pre hlavné cudzie jazyky vyučované na slovenských univerzitách. V rámci projektu bolo dosiaľ vytvorených 21 korpusov v 17 jazykoch (okrem slovenčiny je to angličtina, čeština, čínština, francúzština, finčina, holandčina, maďarčina, nemčina, poľština, portugalčina, ruština, španielčina a taliančina), pričom pre každý jazyk existuje aspoň jeden korpus s rozsahom 1 miliardy slov. Všetky korpusy sú bezplatne dostupné cez webové rozhranie na korpusovom portáli UKPMK UK na adrese <http://unesco.uniba.sk>.

Katedra bioetiky UNESCO Prešovskej univerzity prispievala k zdieľaniu nových myšlienok týkajúcich sa etických a morálnych otázok v medicíne, biotechnológiách, biomedicínskom výskume a ošetrovatelstve na Slovensku, v strednej Európe a vo svete. Jej špecifické ciele spočívajú v príprave učebných textov pre rôzne kurzy v oblasti bioetiky, profesijnej etiky a environmentálnej etiky, vo výskume v oblasti bioetiky a v oblasti aktivít bioetického vzdelávania a výchovy na rôznych stupňoch edukačného systému. Uvedené ciele sú dlhodobo realizované prostredníctvom akreditovaných vysokoškolských kurzov pre študentov bakalárskych a magisterských študijných programov na PU v Prešove, pozvaných odborníkov zo Slovenska a ďalších krajín regiónu strednej Európy a publikovaním odborných textov vo vzťahu k problematike bioetiky. Katedra bioetiky UNESCO pravidelne organizuje medzinárodné konferencie a workshopy k čiastkovým otázkam obsiahnutým v rámci problematiky bioetiky spolu s vydávaním vedeckých zborníkov z týchto podujatí a časopisu *Ethics&Bioethics (in Central Europe)*, ktorý tento rok ukončil už svoj siedmy ročník.

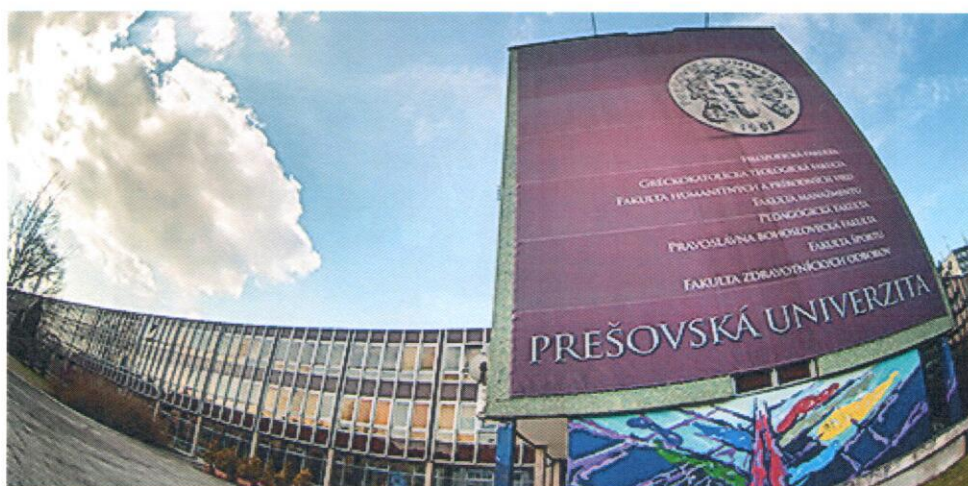
Vedecké kaviarne sú obľúbeným a celosvetovo známym formátom neformálneho vzdelávania o aktuálnych výdobytkoch vedy a techniky. Pozvaní hostia z oblasti vedy a výskumu počas nich predstavujú publiku výstupy svojej práce, ako aj nové výzvy, s ktorými sa profesijne i ľudsky musia vyrovnávať. A to všetko v príjemnom, neakademickom prostredí. Katedra bioetiky UNESCO využíva tento formát pri oslovení študentov a učiteľov stredných škôl v Prešove, ale i širšej verejnosti už od roku 2015.

Bulletin Katedry bioetiky UNESCO je novým formátom ako iniciovať nadväzovanie spolupráce s novými partnermi, ich vzájomnej komunikácie a koordinácie. Od minulého roku v bulletine (raz za semester) predstavujú nové výzvy na spoluprácu, ako aj uskutočnené aktivity Katedry bioetiky UNESCO.

Na základe iniciatívy UNESCO a Slovenskej komisie pre UNESCO Katedra bioetiky UNESCO (FF PU v Prešove) zorganizovala na Slovensku **UNESCO Philosophy Day/Night dňa 9. novembra 2017 vo Wave - centrum nezávislej kultúry v Prešove**.

Podujatie sa konalo pri príležitosti **Svetového dňa filozofie**, ktoré si UNESCO celosvetovo pripomína v tretí novembrový štvrtok, a to už od roku 2005. Cieľom je hlavne

zdôrazniť prínos filozofie vo všetkých oblastiach ľudského myslenia. Základný koncept vychádza z organizácie verejných prednášok, textových seminárov a workshopov pre verejnosť so zámerom priblížiť širšej verejnosti základy filozofického, etického a estetického myslenia a zvýšiť tak ich povedomie o filozofii a jej mieste a úlohe v súčasnej kultúre. UNESCO Philosophy Day/Night na Slovensku má po vzore celosvetového formátu UNESCO Philosophy Day podobu série prednášok o filozofii, etike a estetike. Podujatie je podporené Slovenskou komisiou pre UNESCO, Slovenským filozofickým združením pri SAV a Fondom na podporu umenia. Prešovská univerzita podporila podujatie ako súčasť projektu Týždňa vedy a techniky 2017.

Philosophy Day/Night

Ďalším tradičným podujatím v rámci sekcie pre výchovu a vzdelávanie v roku 2017 bola **Olympiáda ľudských práv 2017**, ktorú pre stredné školy SR dlhoročne organizuje **Celoštátna komisia OLP** (ďalej „CK OLP“) za odbornej gescie **UNESCO Katedry pre výchovu k ľudským právam na Univerzite Komenského v Bratislave** a odbornej podpory Helsinského výboru pre ľudské práva na Slovensku. Uskutočnili sa **krajské kolá súťaže** (8.2. 2017) a **celoštátné kolo súťaže** 19. ročníka OLP (5.-7.4. 2017) na ktorej sa zúčastnila generálna tajomníčka SK pre UNESCO.

Nosnou témou 19. ročníka Olympiády ľudských práv bola **"Sloboda myslenia, svedomia, prejavu a vyznania v kontexte demokratického občianstva"**. Záštitu nad podujatím prebral minister školstva, vedy, výskumu a športu SR. Olympiáda ľudských práv (OLP) je jednou z olympiád a celoštátnych súťaží stredoškolskej mládeže. OLP je svojou povahou a zameraním ojedinelá tak na Slovensku ako i v európskom priestore. Je dlhoročným lídrom v presadzovaní a realizovaní ľudsko-právneho vzdelávania a vzdelávania k demokratickému občianstvu ako kľúčového nástroja uplatňovania a rešpektovania ľudských práv a účinnej prevencie nežiadúcich spoločenských javov v SR. Podujatie sa konalo s podporou Slovenskej komisie pre UNESCO.

Olympiáda ľudských práv 2017

Aktivity **UNESCO Katedry pre ekologické vedomie a trvalo udržateľný rozvoj Fakulty ekológie a environmentalistiky TU vo Zvolene** mali aj v roku 2017 priamy, ako aj sprostredkovaný súvis s programom UNITWIN/UNESCO-Chairs.

Katedra garantuje študijný program „*Environmentálny manažment*“ v rámci študijného odboru 4.3.3 “Environmentálny manažment”, v bakalárskom a inžinierskom stupni v dennej a externej forme štúdia.

Od akademického roku 2015/16 prebieha výučba v zmysle novej akreditácie aj v rámci študijného programu Environmentálny manažment.

Program je orientovaný na hlavné zameranie Katedry – na udržateľný rozvoj. Je to prierezový program integrujúci poznatky z oblasti prírodných, technických a spoločenských vied.

Okrem tradičnej výučby formou prednášok a cvičení program dáva veľký dôraz aj na špecifické formy – na výučbu cez terénne kurzy a na výučbu cez projekty, na ktorých študenti pracujú individuálne alebo v skupinách. Túto formu má aktuálne 8 predmetov. Katedra UNESCO orientuje všetky záverečné práce študentov na témy udržateľného rozvoja a environmentálneho manažmentu. Za rok 2017 vyprodukovala 9 bakalárskych a 18 diplomových prác.

V roku 2017 rozšírila katedra UNESCO svoju pedagogickú činnosť o špeciálne medzinárodné aktivity v rámci medzinárodnej spolupráce s Maďarskom, Talianskom a Slovinskom.

Medzi hlavné projekty a aktivity realizované katedrou v roku 2017 patria:

Grantový projekt VEGA s názvom „*Ekosystémové služby krajinnno-ekologických komplexov na území Svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO Banská Štiavnica a okolité technické pamiatky*“ (vedúci projektu: Dr.h.c. prof. RNDr. László Miklós, DrSc.). Modelové územie je zaradené na zoznam **Svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO** pod názvom „Banská Štiavnica s technickými pamiatkami okolia“ (schválené v Cartagene, Kolumbia, 1993). Toto územie pod tisícročným vplyvom človeka vykazuje veľkú ekosystémovú diverzitu, zahrňujúcu prírodné biotopy európskeho a národného významu, ako aj špecifické poloprirodzené a umelé prvky spojené s baníctvom drahých kovov. Výsledky projektu sú zamerané na prognózu environmentálnych rizík tohto vzácneho územia, ako aj implementáciu ekosystémových služieb do návrhov integrovaného manažmentu krajiny, krajinného plánovania a projektovania územných systémov ekologickej stability.

Projekt agentúry KEGA s názvom „*Didaktické zabezpečenie študijného programu „Environmentálny manažment“ pre I. a II. stupeň vysokoškolského vzdelávania na Fakulte ekológie a environmentalistiky v anglickom jazyku*“ je explicitne zameraný na hlavné ciele programu UNITWIN/UNESCO-Chairs, a to proaktívne prispieť k vytvoreniu základnej podmienky pre medzinárodnú spoluprácu – konkrétne pre zvýšenie počtu zahraničných študentov na Fakulte ekológie a environmentalistiky Technickej univerzity vo Zvolene – zabezpečením študijnej literatúry v anglickom jazyku. V závere roka bol projekt úspešne obhájený a študijná literatúra pre predmety „*Krajinnno-ekologické plánovanie – LANDEP*“, „*Priestorové vzťahy v krajine*“, „*Ekologické siete a územný systém ekologickej stability*“, „*Integrovaný manažment krajiny. Inštitucionálne nástroje*“, „*Integrovaná prevencia a kontrola znečistenia*“, „*Schéma pre environmentálne manažérstvo a audit*“,

„Geoekosystémy“, „Biotické komplexy pre environmentálny manažment“ a „Posudzovanie vplyvov činností na životné prostredie“ je v anglickom jazyku pripravená do tlače.

V rámci spolupráce s obcami SR, Ministerstvom životného prostredia SR a Pamiatkovým úradom SR sa pracovníci Katedry zapájali do osvetových a propagačných aktivít o lokalitách UNESCO na Slovensku.

V roku 2013 Katedra založila novú sériu medzinárodných vedeckých stretnutí na tému **„Vybrané aspekty integrovaného manažmentu životného prostredia“**.

V roku 2017 Katedra v spolupráci s Global Water Partnership Slovensko a vedením Fakulty ekológie a environmentalistiky Technickej univerzity vo Zvolene zorganizovala v poradí 5. medzinárodnú konferenciu tejto série na tému **„Ciele trvalo udržateľného rozvoja: SDG6 so zreteľom na čistú vodu a hygienu, turizmus, prírodné a kultúrne dedičstvo“**. Konferencia sa konala 23. - 24. októbra 2017 pod záštitou Ministerstva životného prostredia SR. Odbornými garantmi konferencie boli Dr.h.c. prof. RNDr. László Miklós, DrSc., zakladateľ a dlhoročný vedúci Katedry UNESCO pre ekologické vedomie a TUR a RNDr. Tomáš Orfánus, PhD. predseda Global Water Partnership Slovensko, ktorá je súčasťou medzinárodnej a medzivládnej organizácie GWPO so sídlom v Štokholme a súčasne aj regionálnej organizácie Global Water Partnership pre strednú a východnú Európu (GWP CEE). Podujatia sa zúčastnili hlavní aktéri pôsobiaci v oblasti životného prostredia, plánovania a manažmentu krajiny, predstavitelia štátnej správy, ostatná vedecká a odborná verejnosť. Konkrétne to boli erudovaní pracovníci z odborných organizácií, z vedeckých ústavov, pracovníci orgánov štátnej správy, ako aj pracovníci súkromných firiem a samostatných neziskových právnych subjektov (Global Water Partnership) a v neposlednom rade pracovníci z univerzít, študenti a doktorandi. Podujatia sa zúčastnilo celkovo 96 účastníkov, z toho 8 z Českej republiky. Konferencia prebiehala formou vyžiadaných prednášok, odznelo spolu 11 vysoko odborných príspevkov.

Súčasťou konferencie bol konzultačný workshop a informácia k SDG s moderovanou diskusiou. V závere podujatia prebehla terénna exkurzia v regióne Zvolen – Sliač –Kováčová, Povodie Slatiny, súčasťou ktorej bolo aj premietanie filmu o Biosférickej rezervácii Poľana.

Štátny pedagogický ústav v spolupráci s Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR, Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí SR a Slovenskou komisiou pre UNESCO vyhlásil v novembri 2017 súťaž pre učiteľov všetkých stupňov a typov škôl „Prítomnosť UNESCO vo vzdelávaní v Slovenskej republike“. Podmienkou súťaže bolo vytvorenie **metodického listu** s témou UNESCO. Do súťaže sa mohli zapojiť učitelia všetkých vyučovacích predmetov, nakoľko téma UNESCO je veľmi široká a v školskom systéme rezonuje od materskej školy až po maturitu.

Celkovo sa do súťaže zapojilo 36 učiteľov materských, základných a stredných škôl z celého Slovenska. Na základe požiadaviek stanovených vo vyhlásení súťaže porota vybrala päť najlepších metodických listov od autorov a autoriek zo ZŠ a MŠ Pohorelá, ZŠ a MŠ Novot', ŽŠ Žofie Bonsiakovej, Šurany, Gymnázium A. Bernoláka v Námestova, Gymnázium sv. Košických mučeníkov v Košiciach. Autori víťazných metodických listov boli odmenení cenou vo výške 200 EUR.

Najlepšie (nielen víťazné) metodické listy boli zverejnené na webovom sídle Štátneho pedagogického ústavu a Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR - UNESCO.

V dňoch 18. - 20. mája 2017 sa uskutočnilo spoločné stretnutie zahraničných partnerov a členov AIUTA – Medzinárodnej asociácie univerzít tretieho veku. 100. rokovanie výboru AIUTA sprevádzala **medzinárodná konferencia pod názvom „Equal learning opportunities for the elderly“ na Univerzite Komenského v Bratislave** pod záštitou ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR Petra Plavčana a rektora UK Karola Mičietu. Podpora MŠVVŠ SR a ďalších subjektov prispieva k úspešnej reprezentácii seniorského vzdelávania na akademickej pôde v rámci programov univerzít tretieho veku.

Účastníkom sa v prvý deň podujatia prihovorila aj generálna tajomníčka SK UNESCO Edita Filadelfiová, ktorá zdôraznila potrebu a význam celoživotného vzdelávania pre rozvoj spoločností. Vzdelávanie je jedným zo 17 cieľov udržateľného rozvoja Agendy 2030 a jeho propagácia a implementácia patrí medzi dôležité aktivity Slovenskej komisie pre UNESCO. Na konferencii sa zúčastnili reprezentanti univerzít tretieho veku z Bulharska, Českej republiky, Francúzska, Nemecka, Portugalska, Rumunska, Španielska, Švédska, Talianska a Veľkej Británie, ale aj z mimoeurópskych krajín: z Brazílie, Číny, Kanady, Kolumbie, Kostariky, Libanonu, Senegalu a Tuniska.

Equal learning opportunities for the elderly na Univerzite Komenského v Bratislave

Podujatie „**Týždeň celoživotného učenia**“ bolo organizované nezávisle vo viacerých európskych krajinách, pričom na Slovensku podujatie prebiehalo už po sedemnásty krát. Podujatie sa tento rok uskutočnilo od 9. do 15. októbra 2017 a jeho hlavný program tvorila séria konferencií, seminárov a ďalších odborných stretnutí, dni otvorených dverí, ukázkových hodín a rad sprievodných podujatí určených pre odbornú i laickú verejnosť.

Asociácia inštitúcií vzdelávania dospelých aktívne svojimi aktivitami podporuje vzdelávanie na všetkých úrovniach (je jednou z prioritných tém organizácie UNESCO), tohtoročné podujatie sa zameralo na učiace sa mestá. V rámci medzinárodnej konferencie boli

zapojenné zahraničné osobnosti a zástupcovia z UNESCO, Európskej komisie a Európskej asociácie pre vzdelávanie dospelých.

Dňa 13. októbra 2017 sa v bratislavskom Primaciálnom paláci uskutočnilo podujatie pod názvom „*Učiace sa mestá*“ (*Learning Cities*). Učiace sa mestá sú súborom konferencií v rámci 17. ročníka podujatia pod názvom **Týždeň celoživotného učenia na Slovensku**, ktorý organizuje **Asociácia inštitúcií vzdelávania dospelých v Slovenskej republike, v spolupráci s Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR pod záštitou Slovenskej komisie pre UNESCO**. S príhovormi vystúpili ministerka školstva, vedy, výskumu a športu **M. Lubyová**, prezident Asociácie inštitúcií vzdelávania dospelých v Slovenskej republike **K. Šilhár**, riaditeľ Inštitútu celoživotného vzdelávania UNESCO **A. Carlsen**, veľvyslankyňa a zástupkyňa MZVaEZ SR **M. Krasnohorská**, riaditeľka odboru celoživotného vzdelávania **M. Korškošová**, zástupkyňa direktoriátu EK pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a inklúziu **A. Samuel**.

Premisa mať príležitosti k učeniu sa v mieste, kde žijeme, sa stala dôležitým momentom konferencie. Keďže oblasť celoživotného vzdelávania je kompetenciou štátu, bolo by potrebné, aby sa verejná samospráva a vedenie slovenských miest bez ohľadu na počet obyvateľov aktivizovali a dali tak šancu lokálnemu obyvateľstvu v celom sociálnom spektre (zamestnaní, deti, nezamestnaní, chudobou ohrození a pod.) na celoživotné vzdelávanie.

Ministerka školstva, vedy, výskumu a športu SR
M. Lubyová

GT SK UNESCO M. Krasnohorská a
riaditeľ Inštitútu celoživotného vzdelávania
UNESCO Arne Carlsen

Z titulu funkcie národného koordinátora Pridružených škôl UNESCO v SR **Informačné a dokumentačné stredisko UNESCO** udržiava pravidelný kontakt so slovenskými školami patriacimi do siete ASPnet, a to hlavne prostredníctvom elektronickej korešpondencie zasielaním informácií z globálneho koordináčného centra ASP v Paríži alebo zo SK UNESCO o medzinárodných projektoch, konferenciách, súťažiach UNESCO, napr. výzva k Medzinárodnej konferencii pridružených škôl v Khanty-Mansyisk v Rusku, k 3. medzinárodnej konferencii o „Learning Cities“ v meste Cork, Írsko v septembri 2017, k „10th UNESCO Youth Forum“ v októbri 2017 v Paríži. Začiatkom roka 2017 striedala N. Fillová na pozícii Národnej koordinátorky IDS UNESCO A. Polievkovú. Stredisko vykonáva činnosť vzdelávacieho a osvetového charakteru pri kontakte so školami. V septembri zabezpečilo exkurziu strediska pre dve pridružené stredné školy s následným premietaním filmov z festivalu EKOTOPFILM-ENVIROFILM TOUR na témy o plytvaní a nedostatku jedla vo svete. Žiakom bol poskytnutý obraz o plytvaní jedla zo supermarketov v Čechách, ktorý kontrastoval s nedostatkom jedla na školách na čínskom vidieku. Stredisko má v pláne usporiadať viacero tematických premietaní pre školy. Okrem iného stredisko zabezpečuje distribúciu dokumentov a informačných materiálov určených školám, vypracováva správu pre globálneho koordinátora a organizuje výročné stretnutie predstaviteľov ASP škôl v SR.

spolupráce. Koordinátori informovali o aktivitách škôl v oblasti UNESCO za predchádzajúci školský rok. Školy sa dohodli na užšej spolupráci v podobe výročných stretnutí, workshopov.

V roku 2017 sa vedúca strediska stretla s národnými koordinátormi Pridružených škôl UNESCO Rakúska a Českej republiky. Na stretnutiach bola okrem výmeny informácií o pôsobnosti národného koordinátora a činnosti pridružených škôl prerokovaná otázka vzájomnej spolupráce pridružených škôl. Niektoré české školy prejavili záujem o nadviazanie spolupráce so slovenskými školami.

V júni 2017 sa stretla so zástupcom Klubu UNESCO Slovakia. Témou stretnutia bola možnosť nadviazania spolupráce s klubom a možnosť podpory SK UNESCO, či už v propagačnej činnosti alebo finančnej oblasti (usporiadanie workshopov, výstav). Zástupca Klubu UNESCO Slovakia taktiež navrhol zriadenie kancelárie prvého kontaktu, prípadne oslovenie regiónu Liptov a Ministerstva dopravy a výstavby SR o možnosti takejto formy spolupráce s cieľom propagácie pamiatok UNESCO.

V súčasnosti je v sieti pridružených škôl UNESCO (ASPnet) 22 škôl zo SR. V druhom polroku 2017 prijalo IDS UNESCO 3 nové školy do siete pridružených škôl UNESCO (Stredná umelecká škola scénického výtvarníctva v Bratislave, Spojená škola sv. Jozefa internátna, Turzovka, Gymnázium Pankúchova, Bratislava) a nadviazalo kontakty so školami prostredníctvom osobných stretnutí.

V decembri 2017 sa uskutočnilo výročné stretnutie Pridružených škôl UNESCO na Strednej odbornej škole chemickej vo Vlčom hrdle v Bratislave. Každoročné stretnutia majú za cieľ predstaviť celoročnú činnosť škôl v oblasti UNESCO, a taktiež slúžia na výmenu skúseností a nadviazania kontaktov medzi školami. Spetrením programu boli prednášky zástupcov SEUKU-Centrum pre tradičnú ľudovú kultúru o nehmotnom kultúrnom dedičstve UNESCO na Slovensku, Poradného zboru expertov Slovenskej komisie pre UNESCO o neformálnom vzdelávaní, Národnej agentúry programu ERASMUS + pre vzdelávanie a odbornú prípravu, SAAIC o využívaní programu ERASMUS + a zástupcu Historického ústavu SAV o významných osmičkách v dejinách Slovenska. Stretnutie sa konalo vďaka finančnej podpore Slovenskej komisie pre UNESCO na Slovensku. Školy predstavili svoju účasť na rôznych projektoch ako napr. Maratón písania listov, Eurostory, Svetové dedičstvo v rukách mladých a tiež poukázali na svoje aktivity pri príležitosti medzinárodných dní UNESCO a OSN napr. výstava fotografií na Svetový deň vody, návšteva múzea a synagógy na Pamätný deň holokaustu. Dôležitou súčasťou aktivít sú exkurzie po pamiatkach UNESCO na Slovensku a v okolitých krajinách v Čechách, Rakúsku a Maďarsku.

Stredisko úspešne uskutočnilo na jeseň cyklus prednášok o východnej Ázii v spolupráci s Inštitútom ázijských štúdií na témy politických a ekonomických vzťahov krajín strednej Európy a Ázie. Na seminároch prednášali odborníci z rôznych oblastí pôsobenia, akademici, obchodníci, úradníci, ktorí diskutovali o možnostiach spolupráce s Áziou a hlavne s Čínou.

Stredisko takisto pokračovalo v realizácii prednášok z prednáškového cyklu „Náboženstvá pod drobnohľadom“ v spolupráci so Slovenskou spoločnosťou pre štúdium náboženstiev pri SAV a z prednáškového cyklu Orient známy a neznámy v spolupráci so Slovenskou orientalistickou spoločnosťou pri Ústave orientalistiky SAV.

Bilaterálne rokovanie GT SK UNESCO E. Filadelfiovej s GT Rakúskej komisie pre UNESCO G. Eschig vo Viedni dňa 9.6.2017

Satelitná konferencia IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions / Medzinárodná federácia knižničných asociácií a inštitúcií)

V auguste 2017 sa v priestoroch Univerzitetnej knižnice konala satelitná konferencia IFLA, ktorá bola jediným sprievodným podujatím Svetového knižničného kongresu IFLA 2017 / IFLA World Library and Information Congress (19.-25.8.2017, Wroclaw, Poľsko) na území Slovenskej republiky a okolitých krajín. Okrem zástupcov slovenských knižníc sa podujatia zúčastnili aj vrcholní predstavitelia Výkonného výboru IFLA a predstavitelia z mnohých krajín z celého sveta (z Ugandy, Nigérie, USA, Francúzska, Španielska, Grécka, Holandska a Japonska).

IFLA je najväčšou a najvýznamnejšou knižničkou organizáciou na svete, ktorá združuje knižnice všetkých typov a tiež knihovníkov a informačných profesionálov zo všetkých kontinentov sveta. Uvedené podujatie sa venovalo odbornej téme, ktorá v súčasnosti mimoriadne rezonuje aj v súvislosti s utečeneckou krízou: „Knižničné a informačné služby pre ženy žijúce v konfliktných zónach a situáciách“.

Jedným z partnerov podujatia bola aj Slovenská komisia pre UNESCO.

Veda

SLOVENSKÝ VÝBOR PRE MEDZINÁRODNÝ GEOVEDNÝ PROGRAM (IGCP) na čele s predsedom SV IGCP doc. RNDr. Jozefom Michalíkom, DrSc. V hodnotenom období realizoval rad vedeckých aktivít a konferencií, najmä v spolupráci s Ústavom vied o Zemi SAV.

V dňoch 19. - 23.4.2017 sa v Kongresovom centre SAV v Smoleniciach uskutočnila **Medzinárodná konferencia o aglutinovaných foraminiférach IWAF** („Tenth International Workshop on Agglutinated Foraminifera – IWAF-10“). Od roku 1981 to bolo v poradí už desiate svetové stretnutie výskumníkov v odbore aglutinovaných foraminifer (dierkavcov), ktoré tvoria jednu z hlavných bentických foriem organizmov v hlbokooceánskych i plytkomorských, riečnych estuáriových a deltových biotopoch v súčasnosti i v sedimentárnych súvrstviach rôznych geologických období (v Západných Karpatoch známych hlavne pod názvom flyšové súvrstvia). Vedecká spoločnosť pre výskum aglutinovaných foraminifer, ktorá je koordinovaná organizáciou „Grzybowski Foundation“ so sídlom v Krakove, poverila usporiadaním konferencie IWAF-10 slovenský tím mikropaleontológov vedený doc. RNDr. Jánom Sotákom, DrSc. Organizačný tím zložený zo zástupcov Ústavu vied o Zemi SAV, Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského a Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra venoval konferenciu IWAF-10 pamiatke a životnému dielu dvoch významných slovenských mikropaleontológov RNDr. Jozefovi Salajovi, DrSc. a RNDr. Ondrejovi Samuelovi, DrSc.

Konferencia IWAF-10 v Smoleniciach sa stretla s veľkým záujmom, ktorý dokumentuje účasť 45 vedcov z 22 krajín celého sveta (Brazília, Saudská Arábia, Nórsko, Taliansko, Rakúsko, Nemecko, India, Spojené arabské emiráty, Rusko, Rumunsko, Poľsko, UK, USA a ďalšie). Stretnutie vedúcich osobností v oblasti výskumu foraminifer na konferencii bolo príležitosťou aj pre zasadanie Medzinárodnej komisie pre taxonomickú klasifikáciu aglutinovaných foraminifer. Úvodným programom stretnutia bol mikroskopický workshop so štúdiom foraminiferovej mikrofauny z rôznych lokalít Západných Karpát. Bohatý vedecký program konferencie IWAF-10 tvorilo 46 príspevkov formou pozvaných prednášok, príspevkov k prednáškovým sekciám (I. systematika, II. evolúcia a progresívne techniky výskumu, III. ekológia a foraminifery súčasných morí, IV. paleoekológia a paleoprostredia a V. biostratigrafia a foraminiferové spoločenstvá (biofácie), a posterových prezentácií s komentárom autorov pre celé plénum konferencie. Vedecký program konferencie prezentoval širokú paletu výskumu aglutinovaných foraminifer od morfogenézy, biomineralizácie a umelej kultivácie druhov, cez foraminifery študované v rámci oceánskych expedícií IODP (napr. v Beringovom mori), rôznych súčasných biotopov (morské panvy, slané močiare, mangrovy, a i.), fosílné záznamy vývoja aglutinovaných foraminifer za obdobie 420 mil. r. (napr. príspevky z Barrandienu a Saudskej Arábie), ich zmien počas masového vymierania, kolonizácie biotopov, životných stratégií, environmentálnych kríz a i., až po využitie aglutinovaných foraminifer pre biostratigrafické datovanie veku sedimentárnych súvrství, naftovú prospekciu a pod. Na konferencii bol tak prezentovaný súčasný stav a dosiahnutý pokrok vo výskume aglutinovaných foraminifer na najvyššej

vedeckej úrovni. Zborník abstraktov z konferencie IWAF-10 bol editovaný v kooperácii ÚVZ SAV a „Grzybowski Foundation“ (Soták J., Kaminski M.A., Fekete K. & Kowal-Kasprzyk, J. (eds), 2017. Tenth International Workshop on Agglutinated Foraminifera. Grzybowski Foundation Special Publication, 23, 101 pp.) a publikovaný v Micropress Europe, Kraków, 2017.

Druhá časť konferencie IWAF-10 bola realizovaná formou dvojdňovej terénnej exkurzie do oblasti Stredného Považia, Brezovských a Malých Karpát. Pre exkurziu bolo vytipovaných, mikropaleontologicky preštudovaných a komplexne spracovaných 16 reprezentatívnych lokalít mezozoických, paleogénnych a neogénnych súvrství Západných Karpát. Účastníkom exkurzie boli tak poskytnuté nielen všeobecné poznatky o geologickej stavbe jednotiek, sedimentológii a stratigrafii ich súvrství, ale aj detailné analýzy a vedecké zhodnotenie ich mikrofauny, zloženia a druhovej príslušnosti foraminifer, paleoekológie, vysokorozlišovacej biostratigrafie, korelácie globálnych bioeventov, anoxických eventov, eustatických zmien morskej hladiny, a pod. Rozsah vedeckého spracovania prezentovaných súvrství tak nepriniesol len materiál pre sprievodcu lokalitami exkurzie IWAF-10, ale aj komplexnú publikáciu typu monografie, ktorá bola publikovaná vo vydavateľstve VEDA, Slovenskej Akadémie Vied (Soták J., Hudáčková N., Michalík J., Fekete K., Józsa Š., Plašienka D., Ruman A. & Rybár S., 2017: Microfauna and biostratigraphy of the Mesozoic and Cenozoic formations of the Western Carpathians: Guidebook of the IWAF-10 field trip to Middle Váh Valley and Malé Karpaty Mts. VEDA, Publishing house of the Slovak Academy of Sciences, Bratislava, 173 pp.). Výber, kvalita exkurzných materiálov i spôsob prezentácie lokalít (22 posterov s fototabulkami mikrofauny, stratigrafickými tabuľkami, profilmi, a i.) boli účastníkmi konferencie vysoko hodnotené.

Konferencia IWAF-10 v Smoleniciach bola po Európskom mikropaleontologickom kolokviu ešte z čias Československa (1983) prvou medzinárodne významnou mikropaleontologickou konferenciou na Slovensku. Jej vedeckú stránku garantoval a konferenciu organizačne zabezpečoval hlavne Ústav vied o Zemi SAV, a to predovšetkým pracovníci z Oddelenia sedimentológie a biostratigrafie (J. Soták, J. Michalík, K. Fekete, Z. Pulišová, S. Ozdínová, D. Starek, V. Šimo, J. Šurka, M. Vďačný) a laboratórni a technickí pracovníci ústavu (Ľ. Puškelová, D. Troppová, B. Ramaj, I. Ivaničová, H. Demeterová a A. Svitáčová). Výsledkom ich snaženia bol vedecky vysoko hodnotný program konferencie, kvalitné publikácie a konferenčné materiály, sprievodný spoločenský program, živá priateľská atmosféra a celkovo veľmi pozitívny ohlas účastníkov konferencie IWAF-10.

Organizovanie konferencie na Slovensku umožňuje skvalitniť medzinárodné vzťahy a komunikáciu slovenských vedeckých pracovníkov s odborníkmi z celého sveta a zároveň umožňuje prezentovať a ukázať Slovensko ako vyspelú európsku krajinu.

V dňoch 14.-17.6.2017 sa v Kongresovom centre SAV Academia v Starej Lesnej uskutočnil medzinárodný **Otvorený geologický kongres Slovenskej a Českej geologickej spoločnosti Vysoké Tatry 2017 (OGK 2017)**. Ako súčasť programu kongresu v príslušnej sekcii sa konal **18. ročník Česko-Slovensko-Poľskej paleontologickej konferencie**. Organizátormi konferencie boli Slovenská a Česká geologická spoločnosť, Sekcia geológie a prírodných zdrojov Ministerstva životného prostredia SR, Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, Ústav vied o zemi SAV a Prírodovedecká fakulta UK.

OGK 2017 sa uskutočnil pod záštitou ministra životného prostredia SR Ing. László Sólymosa. Na slávnostnom otvorení konferencie sa zúčastnili predseda Slovenskej geologickej spoločnosti RNDr. Ladislav Šimon, PhD., predseda Českej geologickej spoločnosti Mgr. Viktor Goliaš Ph.D., generálna riaditeľka Sekcie geológie a prírodných zdrojov RNDr. Vlasta Jánová, PhD., riaditeľ Ústavu vied o Zemi SAV RNDr. Igor Broska, DrSc. a prodekan pre zahraničné styky na Prírodovedeckej fakulte UK prof. RNDr. Miroslav Bielik, DrSc.

Slovenská geologická spoločnosť, ktorá svoju činnosť vyvíja pri Ústave vied o Zemi SAV pod Radou slovenských vedeckých spoločností, organizáciou OGK 2017 nadväzuje na tradície Československé spoločnosti pro mineralogii a geológii (ČSMG), založenej v roku 1923. Tradície SGS, zriadenéj v roku 1967, siahajú až k Uhorskej geologickej spoločnosti, založenej v roku 1848. V rokoch 1933-1993 sa konalo 27 zjazdov ČSMG a SGS. Po vzniku Slovenskej republiky SGS zorganizovala 4 vlastné zjazdy. Otvorenému geologickému kongresu 2017 predchádzali tri spoločné geologické kongresy Slovenskej geologickej spoločnosti a Českej geologickej spoločnosti.

Záujem o účasť na kongrese bol vysoký - zúčastnilo sa ho 140 účastníkov zo Slovenska, Čiech, Poľska, Ukrajiny, Ruska a Etiópie. Bohatý program kongresu tvorilo 68 prednášok a 34 posterov. Účastníci kongresu prezentovali najnovšie výsledky z mnohých tematických okruhov geológie, ako sú regionálna geológia, sedimentológia, petrológia, geochemia, geofyzika, paleontológia, geológia životného prostredia, informatika, geoturistika a didaktika geológie. V rámci programu kongresu sa uskutočnili dve celodenné exkurzie – predkonferenčná Paleontologická exkurzia a postkonferenčná exkurzia, zameraná na geologické zaujímavosti okolia Vysokých Tatier.

Zvláštnym bodom programu kongresu bolo udeľovanie ocenení. Medaila Jána Slávikova SGS bola udelená Mgr. Zdeňkovi Venerovi, PhD. – riaditeľovi Českej geologickej služby a RNDr. Milanovi Kohútovi, CSc. Ocenenie „Štatút Čestného člena SGS“ získal RNDr. Michal Elečko, CSc. Česká geologická spoločnosť udelila medailu Radima Kettnera doc. RNDr. Petrovi Reichwalderovi, CSc. RNDr. Michal Elečko, CSc. a doc. RNDr. Peter Reichwalder, CSc. počas svojich pôsobení vo vedúcich funkciách v SGS pomohli zásadným spôsobom rozvíjať a zachovať SGS v nových spoločenských podmienkach.

V dňoch 29.9.-5.10.2017 sa konala medzinárodná konferencia **IGCP 589 Workshop Krakow 2017 „Development of the Asian Tethyan Realm: Genesis, Process and Outcomes – Western Tethys meets the Eastern Tethys“** na Akadémii Gorniczko-Hutniczej (AGH) a na Štátnom geologickom inštitúte (PIG) v Krakove. V rámci prednáškových dní konferencie IGCP 589 odznelo celkom 21 odborných prednášok, vo výveskovej sekcii bolo prezentovaných dvanásť posterov. Bohatý vedecký program zaplnil dva dni konferencie. Toto podujatie bolo však najmä miestom pracovných stretnutí výskumníkov príbuzného vedeckého zamerania, projektových stretnutí a nadväzovania pracovných i neformálnych kontaktov. Konferencie sa zúčastnila zhruba stovka odborníkov z Poľska, Rakúska, Maďarska, Veľkej Británie, Ukrajiny, Ruska, Iránu, Mongolska, Pakistanu, Číny, Japonska, Thajska, Laosu, Malajzie, Indonézie a Austrálie. Prednášky sa prvý deň konali v aule Univerzity AGH, druhý deň pokračovali v priestoroch Štátneho Geologického ústavu. Po skončení prednáškovej časti, v dňoch 1.-5. októbra 2017 sa konala terénna exkurzia do Vonkajších Karpát, Pieninského bradlového pásma a Vysokých Tatier. Doc.RNDr. Jozef Michalík, DrSc. predniesol príspevok

„Geological record of cosmic impacts on terrestrial processes“. Aktívne sa zúčastnil v plenárnej diskusii v závere vedeckej prednáškovej sekcii, na ktorej sa formoval draft návrhu nového IGCP projektu.

Pracovné stretnutie bolo záverečným stretnutím projektu Medzinárodnej geovednej korelácie UNESCO „Development of the Asian Tethyan Realm: Genesis, Process and Outcomes“, ale zároveň organizačným prípravným stretnutím nového projektu, ktorý by mal niesť meno konferencie a je navrhovaný na obdobie 2018-2020.

Slovenskí vedci sa zúčastnili tiež **10. ročníka medzinárodného sympózia o kriede (ISC)** v dňoch 21.8. - 24.8. 2017 vo Viedni. 10. ročník ISC bol organizovaný ako výstup a workshop Projektu 609 IGCP UNESCO, vedený prof. Michaelom Wagneichom z Viedenskej univerzity. Prvý workshop a polia IGCP 655: "Anoxická udalosť toarského oceánu: vplyv na morský uhlíkový cyklus a ekosystémy". V dňoch 3.10. - 8.10.2017 sa v španielskom meste Jaén konal workshop zameraný na anoxickú akciu v dolnom teréne Early Toarcian, ktorý sa okrem iného zameral na používanie fosílnych stôp: 1. workshop a Fieldtrip of IGCP 655 Toarcian Oceanic Anoxická udalosť: vplyv na morský uhlíkový cyklus a ekosystémy.

6th International Symposium of the International Geoscience Programme (IGCP) Project-589

**Development of the Asian Tethyan Realm:
Genesis, Process and Outcomes**

Kraków (Poland), 29 September - 5 October 2017
Western Tethys meets Eastern Tethys

Zvyšujúce sa aktivity sú venované organizácii geoparkov na území Slovenska. Geopark Sieť Slovenskej republiky (ďalej len "SG"), združené geoparky sa nachádzajú na území Slovenskej republiky, ktoré získali stupeň Geoparku Slovenskej republiky. V súčasnosti je SG zastúpený globálnym geoparkom **Novohrad - Nógrád UNESCO**, **Geoparkom Banská Bystrica** a **Geoparkom Banská Štiavnica**. Územia spadajú do geografických perspektív Geoparkových konceptov (Sandberg - Pajštún, Zemplín, Spiš - Gemer, Medzev - Jasov, Silická planina, Solivar - Dubník, Súľov - Manín). Nominačný proces Geoparkov Slovenskej republiky by sa mohol označiť za územie potenciálnych geoparkov, kandidátov geoparkov alebo projektov geoparkov (ďalej len "územie"). Na území, ktoré prejavuje záujem stať sa geoparkom, musí byť vytvorená organizácia alebo riadiaca štruktúra, ktorá rozvíja činnosť v období najmenej dvoch rokov.

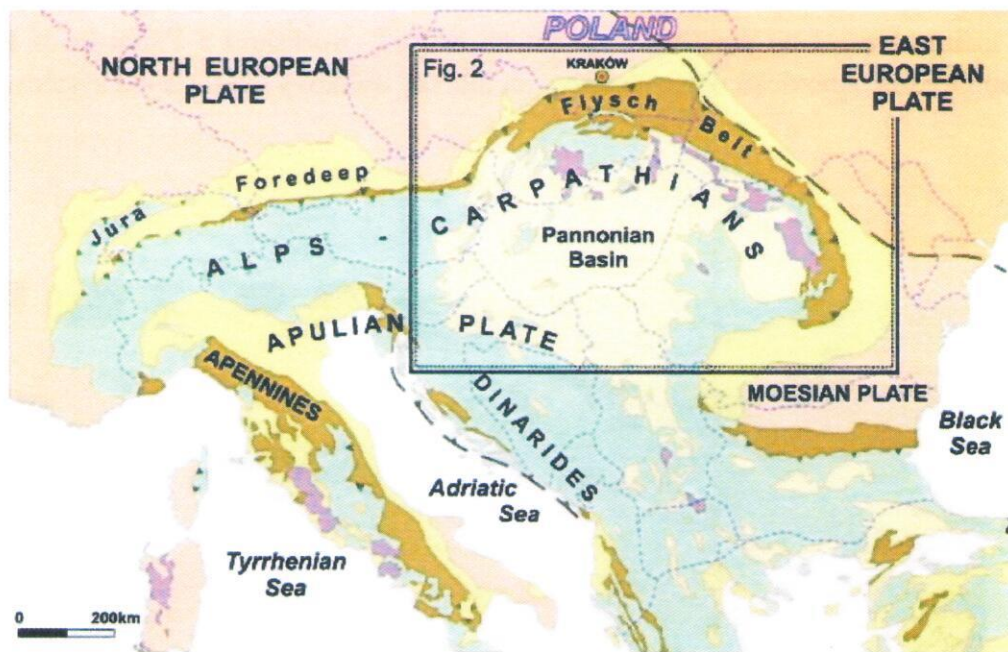
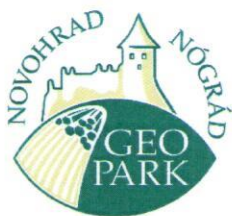

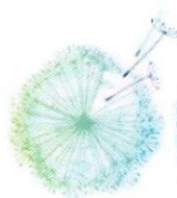
Fig. 1. Sketch of Alpine geology in Europe (after Picha, 1996; modified)

V dňoch 25.5.-10.6.2017 sa už po deviaty krát na území Novohrad - Nógrád globálneho geoparku UNESCO konal tzv. „**Týždeň Európskych geoparkov v Novohrad - Nógrád geoparku**“. Ide o sériu podujatí pre všetky vekové skupiny obyvateľstva, s cieľom popularizovať posolstvo geoparku, prezentovať jeho geologické, prírodné a kultúrno-historické hodnoty s dôrazom na ich záchranu a ochranu. Organizátormi a partnermi podujatí sú Združenie právnických osôb Geopark Novohrad - Nógrád, základné školy v spolupráci s mestom Fiľakovo a ostatné zainteresované subjekty. Podujatie sa konalo tohto roku po prvýkrát aj pod záštitou Slovenskej komisie pre UNESCO. Ponuka programov bola bohatá: od populárno-vzdelávacích a súťažných programov pre deti materských, základných a stredných škôl, premietanie filmov, túry so sprievodcom pre širokú verejnosť až po letný tábor geoparku. Novohrad - Nógrád geopark je územie s výnimočnými geologickými,

prírodnými, kultúrno-historickými jedinečnosťami rozprestierajúcimi sa na juhu Banskobystrického kraja a severe maďarskej Nógrádskej župy. Jeho výnimočnosť je cenená celosvetovo – geopark sa hrdí titulom UNESCO Globálny geopark: spoločne so 127 územiaми z celého sveta je členom Globálnej siete geoparkov a kategória „geopark“ je od roku 2015 začlenená do UNESCO, podobne ako napr. Zoznam svetového prírodného a kultúrneho dedičstva.

Týždeň Európskych geoparkov v Novohrad-Nógrád geoparku
 v rámci Medzinárodného roka trvalodržateľného turizmu pre rozvoj
 a pod záštitou Slovenskej komisie pre UNESCO
25. mája - 10. júna 2017

Pod záštitou Slovenskej komisie pre UNESCO

SLOVENSKÝ VÝBOR PRE MEDZINÁRODNÝ HYDROLOGICKÝ PROGRAM UNESCO (IHP) je organizačnou zložkou Slovenskej komisie pre UNESCO, ktorá ho ustanovila s účinnosťou od 1. októbra 2016. Tvorí ho 6 členov zastupujúcich hlavné hydrologické organizácie v SR.

Ťažiskom činnosti Slovenského výboru pre hydrológiu v roku 2017 bolo zabezpečovanie slovenskej účasti v Medzinárodnom hydrologickom programe UNESCO, a to v jeho VIII. fáze (2014-2021) “Water Security: Responses To Local, Regional, And Global Challenges” (Vodná bezpečnosť, lokálne, regionálne a globálne výzvy).

Stretnutie predstaviteľov Národných komitétov členských krajín povodia Dunaja sa konalo 27.9.2017 v Zlatých Pieskoch (Golden Sands) v Bulharsku. Predsedajúcim zasadnutia a medzinárodným koordinátorom na ďalšie obdobie bol zvolený Mitja Brilly (Slovinsko). Jednotlivé krajiny prezentovali informácie o národných aktivitách v období od posledného zasadnutia. Slovensko prezentovalo najmä výsledky projektu IHP UNESCO Flood Regimes of the Rivers in the Danube Basin, ktorého je medzinárodným koordinátorom (RNDr. Pavla Pekárová, DrSc.). Stretnutia sa zúčastnil RNDr. Pavol Miklánek, CSc., predseda výboru IHP a RNDr. Pavla Pekárová, DrSc.

Slovenské pracoviská a experti sa podieľali najmä na riešení nasledujúcich piatich ťažiskových oblastí VIII. fázy Medzinárodného hydrologického programu UNESCO:

➤ **1.2 – „Understanding coupled human and natural processes“** (Porozumenie prepojených antropogénnych a prírodných procesov). V rámci riešenia projektu SNV IHP spoluorganizoval **24. Posterový deň** Transport vody, chemikálií a energie v systéme pôda-rastlina-atmosféra. Z podujatia bol vydaný zborník príspevkov na CD ROM. Zástupcovia NK spoluorganizovali medzinárodnú konferenciu dňa 1.12.2017 (HU, SK, AT) na tému HydroCarpath 2017 „*Catchment processes in regional hydrology: Experiments, Patterns and Predictions*“, Vienna/Bratislava/Sopron.

➤ **1.3 – „Benefiting from global and local Earth observation systems“** (Využívanie globálnych a lokálnych pozorovacích systémov Zeme). NK IHP sa aktívne zúčastňuje projektu **ERB - European Network of Experimental and Representative Basins** (Európska sieť experimentálnych a reprezentatívnych povodí), ktorý úzko spolupracuje s projektom MHP UNESCO EURO FRIEND a národným korešpondentom je RNDr. Holko, CSc. V dňoch 31.8. - 1.9. a2017 v Soproni v Maďarsku sa uskutočnilo zasadnutie riadiaceho výboru projektu ERB, ktorého hlavnou náplňou bola príprava 17. Bienálnej konferencie ERB „*Hydrological behaviour in small basins under changing conditions*“ v roku 2018. Zasadnutia sa zúčastnil delegát SNV IHP RNDr. Holko, CSc.

➤ **1.5 – „Improve scientific basis for hydrology and water sciences for preparation and response to extreme hydrological events“** (Zlepšenie vedeckých základov hydrológie a vied o vode pre prípravu a reakciu na extrémne hydrologické udalosti). V projekte je zahrnutá regionálna spolupráca podunajských krajín v oblasti hydrológie (www.ih.savba.sk/ihp/danube/). V rámci tohto projektu sa riešia v tomto období 2 témy spolupráce s aktívnou účasťou slovenských pracovísk. Národný komitét zabezpečuje v rámci regionálnej spolupráce podunajských krajín medzinárodnú koordináciu **témy 9 Flood regime of the rivers in Danube basin** (*Povodňový režim riek v povodí Dunaja*), ktorej vedením je poverená RNDr. Pekárová, DrSc. Riešenie témy pokračuje podľa plánu. Výsledky riešenia boli prezentované na 8. stretnutí pracovnej skupiny projektu, ktorá sa uskutočnila 28. septembra 2017 v Zlatých Pieskoch (Golden Sands) v Bulharsku. Porada bola organizovaná Slovenským NV IHP UNESCO, ktorý je zodpovedný za riešenie projektu. Porade predsedal Pavol Miklánek ako predstaviteľ SNV IHP UNESCO spolu s jeho medzinárodnou koordinátorkou Pavlou Pekárovou, ktorá viedla technickú stránku porady a detaily riešenia jednotlivých úloh.

V rámci činnosti pracovnej skupiny projektu IHP UNESCO Flood Regimes of the Rivers in the Danube Basin bolo dohodnuté, že výsledky riešenia UNESCO projektu Flood Regimes of Rivers in the Danube River Basin budú publikované v roku 2018 na Slovensku. SNV IHP UNESCO zorganizuje v roku 2018 zasadnutie pracovnej skupiny projektu súčasne so zasadnutím porady predstaviteľov NV IHP UNESCO podunajských krajín na Slovensku.

V dňoch 25.9.-29.9.2017 v Zlatých Pieskoch (Golden Sands) v Bulharsku sa konala aj 27. konferencia podunajských krajín o hydrologických predpovediach a hydrologických základoch vodného hospodárstva. Na konferencii sa zúčastnilo 12 riešiteľov zo Slovenska, ktorí predniesli výsledky riešenia projektov.

NK spoluorganizoval odborný seminár pri príležitosti Dňa Dunaja dňa 23.6. 2017 v Bratislave.

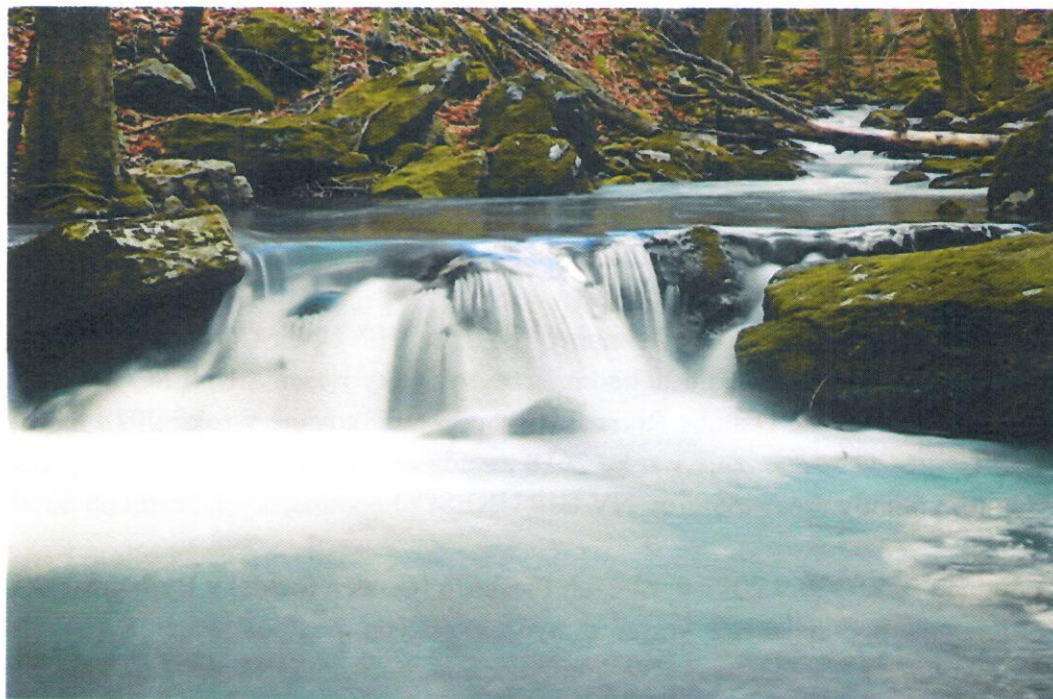

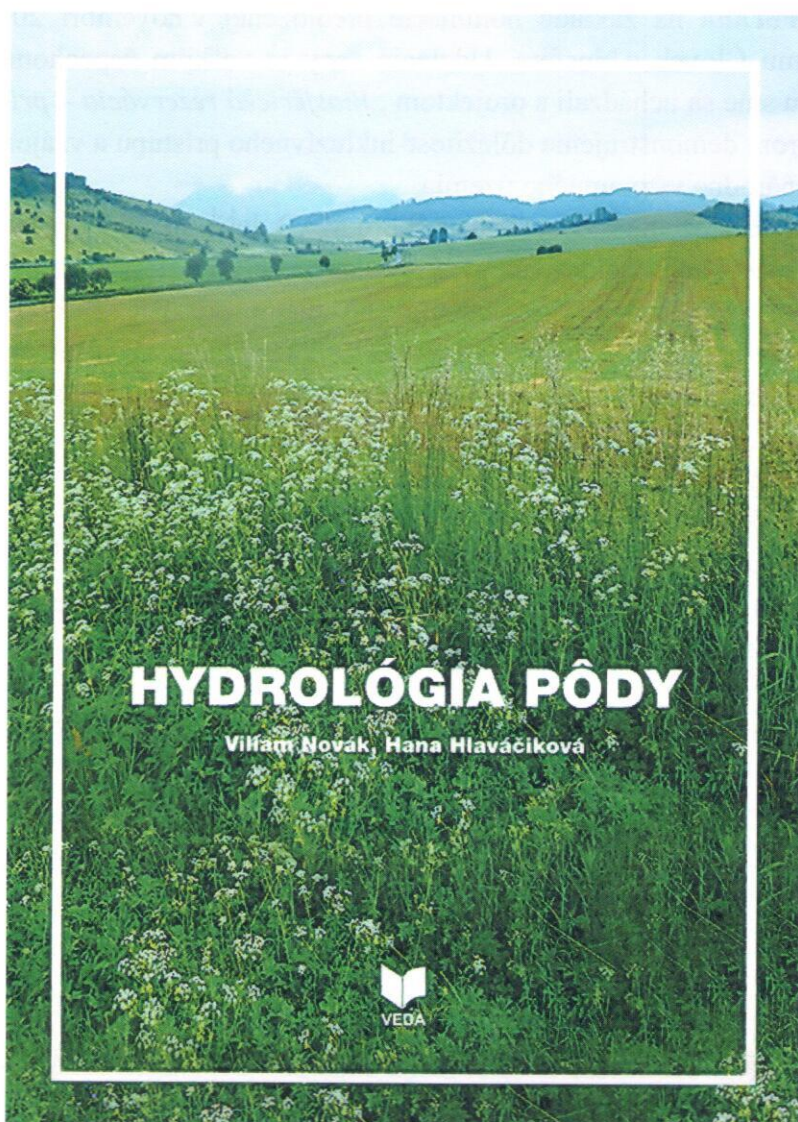
➤ **6.1 – „Enhancing tertiary water education and professional capabilities in the water sector“** (Rozšírenie tretieho stupňa vzdelávania o vode a profesionálnej kvalifikácie v rezorte vody). V tejto ohniskovej oblasti NK IHP pripravil pravidelnú, v roku 2017 už **29. konferenciu mladých hydroológov**. Konferencia, organizovaná v spolupráci so SHMÚ, sa uskutočnila dňa 9.11.2017 v Bratislave. V zborníku bolo publikovaných 7 príspevkov. Slovenský výbor pre hydrologiu tradične vyhodnotil z predložených príspevkov tri najlepšie práce mladých hydroológov za rok 2017 bez udania poradia (M. Belan, R. Marková a L. Mrkva)

Slovenský výbor pre hydrologiu udelil Diplom SVH za vynikajúcu diplomovú prácu v odbore hydrologia na STU v Bratislave. V roku 2017 bol diplom udelený Ing. Eve Uhliarovej, Ing. Dávidovi Rajkovicovi a Ing. Milošovi Krajčovičovi.

Slovenský národný výbor pre hydrologiu plní zároveň úlohu národného výboru pre Medzinárodnú asociáciu hydrologických vied (International Association of Hydrological Sciences – IAHS). V roku 2017 bol podaný návrh na udelenie 2018 Volker Medal IAHS/UNESCO/WMO profesorovi Andreasovi Schumannovi.

Ťažiskom činnosti Slovenského výboru pre hydrologiu v roku 2017 bola **propagačná a publikačná činnosť**. Literárny fond udelil **Cenu za vedeckú a odbornú literatúru knižnej publikácii Hydrologia pôdy, v kategórii c) Prírodné a technické vedy** (Novák, V., Hlaváčiková, H. 2016. Hydrologia pôdy. Bratislava, Veda, Vydavateľstvo SAV, strán 350).

SLOVENSKÝ VÝBOR PRE MEDZINÁRODNÝ PROGRAM ČLOVEK A BIOSFÉRA (MAB)

V súlade s prijatou Stratégiou programu MAB na roky 2015-2025 predstavovalo naštartovanie implementácie Stratégie MAB jeden z dvoch nosných pilierov činnosti ICC MAB a tiež Slovenského výboru MAB. Komplexný, ale stručný a prehľadný súbor opatrení zameraných na zabezpečenie účinného vykonávania Stratégie programu MAB obsahuje **„Limský akčný plán pre program UNESCO Človek a biosféra a jeho Svetovú sieť biosférických rezervácií (2016-2025)“**.

Druhým nosným pilierom aktivít MAB v poslednom období je úsilie o skvalitnenie Svetovej siete biosférických rezervácií ako celku ako aj jednotlivých území. Za týmto účelom sa realizuje tzv. „Exit strategy“. Slovenskí zástupcovia MAB poukazujú na dôležitosť revízie procesov periodického hodnotenia pre biosférické rezervácie a osobitne pre cezhraničné Biosférické rezervácie (ďalej len BR) tak, aby sa zamedzilo dvojúrovňovému procesu ich hodnotenia (cezhraničná úroveň, národná úroveň).

Štandardnými aktivitami MAB je posudzovanie návrhov na nové BR, rozšírenia a modifikácie existujúcich BR, ako aj periodické hodnotenia BR. Medzi takéto patrí aj **udelenie ceny Michela Batissa za manažment biosférických rezervácií**. Na 29. zasadnutí ICC MAB v roku 2017 bola **cena udelená Ing. Vladimíre Fabriciusovej, riaditeľke BR Poľana** na základe nominácie predloženej v novembri 2016 Slovenským výborom programu Človek a biosféra. Udelenie ceny je veľkým úspechom pre Slovenskú republiku. O cenu sme sa uchádzali s projektom *„Biosférická rezervácia – príležitosť pre ľudí a prírodu“*, v ktorom demonštrujeme dôležitosť inkluzívneho prístupu a vzájomnej spolupráce pri riadení medzinárodne významného územia.

K aktualizácii zloženia Slovenského výboru MAB došlo na jeho druhom zasadnutí dňa 24.05.2017 v Rožňave, kedy bol schválený nový štatút výboru a riešené najaktuálnejšie úlohy BR na Slovensku (predloženie manažmentového plánu pre BR Tatry a BR Východné Karpaty, periodické hodnotenia a otázky, plnenie tzv. Limského akčného plánu) a možnosti ich riešenia v nadväznosti na iné realizované úlohy (napr. programy starostlivosti o chránené územia, príprava environmentálnej stratégie a koncepcie ochrany prírody a krajiny) a plánované zasadnutia.

Predsedom Slovenského výboru MAB bol do 26.10.2017 Július Oszlányi, ktorý sa k uvedenému dňu vzdal funkcie a členstva v Slovenskej komisii pre UNESCO. Na zasadnutí slovenského výboru MAB dňa 28.11.2017 bola za predsedníčku výboru zvolená riaditeľka CHKO BR Poľana Ing. Vladimíra Fabriciusová.

Július Oszlányi predseda SV MAB do októbra 2017

Vladimíra Fabriciusová predsedkyňa
SV MAB od novembra 2017

Aktivity jednotlivých biosférických rezervácií

BR Slovenský kras:

- Informačná kampaň, týkajúca sa vypaľovania trávnatých porastov, lúk, záhrad pre obce v územnej pôsobnosti (marec 2017)
- Prezentácia NP a BR na oblastnej poľovníckej výstave v Krásnohorskej Dlhej Lúke (marec 2017)
- Prerokovanie a uzatvorenie dohôd o spolupráci s užívateľmi pozemkov pri zabezpečovaní starostlivosti o chránené druhy rastlín na poľnohospodárskej pôde – v k. ú. Hrušov, Jablonov nad Turňou, Kečovo (apríl 2017)
- Spolupráca s Mikroregiónom Domica pri realizácii XII. environmentálneho dňa „Vyčistíme okolie črepinovej priepasti v katastri obce Gemerská Hôrka“ (máj 2017)
- Noc múzeí, Banícke múzeum Rožňava, prednášky pre širokú verejnosť o NP a BR Slovenský kras (máj 2017)
- Terénne exkurzie s odborným výkladom pre žiakov základných, stredných, vysokých škôl a pre verejnosť (máj - jún 2017)
- Fotografická súťaž pre základné a stredné školy Slovenský kras – Človek a biosféra (máj 2017)
- Prírodovedná súťaž pre základné školy, XIII. ročník – Za krásami Slovenského krasu (jún 2017)
- Účasť na remeselníckom tábore pre deti v Krásnohorskej Dlhej Lúke, prezentácia NP a BR Slovenský kras + aktivity pre deti (júl 2017)

- Výskum – ornitologický stacionár Drienovec, sledovanie jarnej migrácie (marec - apríl 2017) a jesennej migrácie (august - november 2017)
- Environmentálna akcia Noc netopierov pri Jasovskej jaskyni pre širokú verejnosť (september 2017)
- Zabezpečenie online internetového sledovania bocianieho hniezda na budove správy NP Slovenský kras v Brzotíne, pre širokú verejnosť na webových stránkach (marec - august 2017)
- Realizácia ekovýchovného programu Bocian – prednášky a výtvarná súťaž pre základné školy (marec - november 2017)
- Vypracovanie stanoviska k odporúčaniam Medzinárodného koordinačného výboru Programu MaB pre BR Slovenský kras (august 2017)
- Zasadanie koordinačnej rady BR (august 2017)
- Spolupráca s Aggteleckým NP a SSJ v zmysle vykonávacieho protokolu na rok 2017, podpísanie nového vykonávacieho protokolu k Dohode o spolupráci na roky 2017-2018
- Cezhraničný projekt Interreg HUSK Maďarsko-Slovensko: Úžasný vtáčí svet bez hraníc, zameraný na propagáciu ornitologických aktivít na Drienovci, výstavbu dvoch pozorovacích veží na Hrhovských rybníkov. Projekt bol schválený, prebiehajú prípravné práce, všetky plánované aktivity sa budú realizovať v roku 2018
- Deň otvorených dverí NP a BR na Správe NP a BR Slovenský kras v Brzotíne pre základné a stredné školy (november 2017)
- Sprístupnenie nových turistických chodníkov v NPR Brzotínske skaly - vyhládka na skale Céger (Klub slovenských turistov Rožňava) a chodník na planinu Horný vrch a prístup do Oltárnej jaskyne, neznačené trasy pre Edutrek Slovakia Košice na sprevádzanie turistov po území Slovenského krasu
- Spolupráca na príprave Koncepcie rozvoja cestovného ruchu Gemera, v rámci realizácie akčných plánov pre najmenej rozvinuté okresy Rožňava a Revúca, s cieľom vytvorenia Oblastnej organizácie cestovného ruchu Gemer
- Sériá prednášok k významným environmentálnym dňom – Svetový deň mokradí, Svetový deň vody, Svetový deň sťahovavého vtáctva, Deň Zeme prevažne pre materské a základné školy v okresoch Rožňava a Košice okolie
- Prevádzka web stránky NP a BR Slovenský kras.

MBR Východné Karpaty:

Zasadnutia koordinačnej rady MBR VK – Slovensko

Dňa 4.4.2017 sa konalo prvé zasadnutie koordinačnej rady MBR VK – Slovensko v Snine, na ktorom boli prijatí členovia koordinačnej rady. Vytvorili sa tri pracovné skupiny: skupina pre veľké šelmy (zástupcovia PZ), skupina pre regionálny rozvoj (samosprávy v území NP Poloniny) a skupina pre lesníctvo a poľnohospodárstvo (subjekty vlastniace pozemky v NP Poloniny).

Dňa 5.6.2017 sa konalo druhé zasadnutie koordinačnej rady MBR VK – Slovensko v Snine, na ktorom boli prijatí noví členovia koordinačnej rady MBR VK – Slovensko, tiež bol odsúhlasený štatút, zvolený bol výbor a predseda organizácie.

Zasadnutie medzinárodnej koordinačnej rady MBR VK

Zasadnutie sa konalo dňa 8.12.2017 v priestoroch Animoterapeutického jazdeckého centra v Snine za účasti zástupcov slovenskej (NP Poloniny, Lesopoľnohospodárske zoskupenie Ruské), poľskej (BdPN) a ukrajinskej (UNPP) časti územia.

➤ Podujatia zamerané na zvyšovanie environmentálneho povedomia žiakov i širokej verejnosti:

- V mesiaci apríl sa konal kultúrno-výchovný program pre žiakov základných škôl okresu Snina i širokú verejnosť zameraný na poznávanie chráneného územia NP Poloniny ako súčasť MBR VK a vytvorenie pozitívneho vzťahu k vlastnej krajine. Dvojdnňového podujatia sa zúčastnilo 2.000 žiakov, pedagógov a ďalších návštevníkov.

- V mesiaci máj sa konalo tradičné podujatie pre širokú verejnosť: Deň otvorených dverí v NP Poloniny a MBR VK. Súčasťou celodenného programu bola exkurzia na trase Nová Sedlica – lokalita Medová baba – vyhládka na Riabej skale v doprovide odborných pracovníkov, tiež súťaže a aktivity pre deti v areáli Informačného strediska v Novej Sedlici a záverečné posedenie pri ohni. Podujatia sa zúčastnilo približne 80 ľudí.

- V mesiaci jún bola realizovaná vedomostná súťaž pre žiakov základných škôl v okrese Snina s názvom: NP Poloniny a MBR Východné Karpaty v 101 otázkach. Konala sa v areáli Informačného strediska v Novej Sedlici. Zúčastnili sa jej 3-členné družstvá z 9 základných škôl.

- V mesiaci september študenti (VÚVB) Výskumného ústavu vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity s podporou ďalších partnerov SOMUD (Spoločenstvo obcí mikroregiónu Uličská dolina) a NP Poloniny (ŠOP SR) v území NP Poloniny v intraviláne obci Nová Sedlica vyčistili vodný tok. Vyzbierali 15 príviesných vozíkov odpadu, ktorý roztriedili a vyviezli. Na starosť si vzali aj potok v Zboji, vyčistili aj turistický chodník v katastrálnom území obce Zboj smerom na Riabiú skalu.

➤ Spolupráca s Bieščadským národným parkom v rámci MBR VK:

- V rámci cezhraničného mikroprojektu „Navštíviť MBR VK – lepšie ju spoznať a skutočne chrániť“ (Poľsko-Slovensko Interreg na roky 2014-2020) bol realizovaný inovatívny edukačný program „Strážcovia hôr“, v rámci ktorého sa konali tri vzdelávacie turnusy počas 6 dní pre 22 slovenských a poľských účastníkov v mesiacoch júl a august. Ich cieľom bolo navštíviť, lepšie spoznať cezhraničné chránené územie, cez získané vedomosti

o tomto území prehĺbiť vzťah k vlastnej krajine. Súčasťou projektu je tiež výroba a tlač spoločnej mapy MBR VK.

– V mesiaci september sa konala medzinárodná konferencia s názvom „Prírodné procesy a ochrana prírody“, ktorej účastníkmi boli aj zástupcovia NP Poloniny.

➤ **Spolupráca s Užanským národným prírodným parkom v rámci MBR VK:**

K intenzívnej spolupráci s ukrajinskými partnermi v rámci MBR Východné Karpaty došlo prostredníctvom realizácie cezhraničného projektu financovaného z grantu Nórskeho kráľovstva prostredníctvom Nórskeho finančného mechanizmu (NFM) „Ochrana prírody ako príležitosť pre regionálny rozvoj Slovensko – Ukrajina: Spolupráca naprieč hranicou“. V r. 2017 tento projekt zastrešil nasledujúce podujatia:

– V ukrajinskej obci Vyška sa dňa 14. marca 2017 konal workshop k manažmentu Polonín a prírodných lesov. Na workshope sa zúčastnili zástupcovia samosprávy z Ukrajiny, Ukrajinské ministerstvo ekológie, odborníci z NP Poloniny, CHKO Vihorlat a UNPP, ktorí prezentovali problematiku manažmentu lesov a poloninských lúk a hľadali spoločné riešenia problémov. Cieľom workshopu bola aj výmena skúseností a poznatkov z danej problematiky.

– V ukrajinskej obci Stužica sa v dňoch 29.7.-30.7.2017 uskutočnil ekofestival s názvom „Prales fest“, ktorého organizátorom bol Užanský národný prírodný park (UNPP) s podporou slovenského partnera Štátnej ochrany prírody SR (ŠOP SR). Otvorili ho riaditeľ UNPP a zástupcovia ŠOP SR za účasti zástupcov pre Zakarpatskú oblasť na Ukrajine. Ekofestival bol spojený s otvorením nového táborevého areálu, ktorý bol financovaný z NFM v rámci projektu „Ochrana prírody ako príležitosť pre regionálny rozvoj“. Predstavili sa tu viacerí remeselníci a umelci z Ukrajiny, ktorí predostreli svoju prácu a výrobky. Išlo o spojenie miestnych ľudí spolu so zástupcami štátnej správy a spojenie tradícií a remesiel s chráneným územím, čo je základom pre rozvoj softturizmu v cezhraničnom území.

– Za účelom prilákania návštevníkov do NP Poloniny, Užanského národného prírodného parku a CHKO Vihorlat bola počas augusta 2017 distribuovaná moderná filmovo-dokumentačná diaporama, ktorá vznikla vďaka projektu.

V dňoch 25.-26.10.2017 sa v Stakčíne uskutočnila Medzinárodná konferencia pre vytváranie sietí „Partnerstvá pre rozvoj mäkkého cestovného ruchu v slovensko – ukrajinskom pohraničí“. Na seminár o sieťovaní prijali pozvanie zástupcovia 21 slovenských, 6 ukrajinských a 2 nórskeho organizácií. Seminár bol tematicky zameraný na vytváranie – „sieťovanie“ partnerstiev medzi organizáciami na oboch stranách slovensko-ukrajinskej štátnej hranice a jeho súčasťou bol i okrúhly stôl k sieťovaniu partnerstiev.

BR Tatry:

Koordinovanie úloh BR Tatry zabezpečovala ŠOP SR Správa TANAPu. V jarných mesiacoch sa uskutočnili dve stretnutia s pracovníkmi Tatranského parku narodowego (TPN) Zakopané ohľadom prípravy Periodického hodnotenia BR Tatry a nominovania členov koordinačnej rady BR Tatry. Správa TANAPu v septembri 2017 pripravila návrh Akčného plánu **Biosférickej** rezervácie Tatry. V septembri 2017 bolo odovzdané Periodické hodnotenie BR Tatry (za slovenskú stranu Tatier). Zástupca Správy TANAPu sa zúčastnil na jarnom a jesennom zasadnutí SV MAB.

BR Poľana:

Január – zasadnutie Koordinačnej rady BR Poľana – príprava aktivít na r. 2017, odsúhlasenie plánu, rámcová dohoda s užívateľmi TTP k skvalitneniu obhospodarovania a zachovania biodiverzity

Február - marec – príprava Dňa otvorených dverí BR Poľana – podujatie na prezentáciu BR Poľana ako komplexného a jedinečného územia, vytvorenie pracovného tímu, spolupráca s podnikateľským prostredím

Apríl - podujatia pre verejnosť: environmentálne súťaže na tému biosférická rezervácia

- Spracovanie prezentácie a podkladov k stratégii rozvoja cestovného ruchu v BR Poľana v úzkej spolupráci so stakeholdrami
- Vytvorenie nových produktov pre rozvoj cestovného ruchu – fakultatívne výlety: spolupráca verejno-súkromného sektora

Máj - prezentácia BR Poľana na konferencii v Bardejove ako príklad dobrej spolupráce a príležitosti na rozvoj územia prostredníctvom cestovného ruchu

- Deň otvorených dverí BR Poľana - veľkolepé podujatie - prezentácia hlavných činností v území (salašníctvo, lesníctvo, baníctvo, poľovníctvo,...), kultúrny program – prezentácia folklórnych súborov z celého Podpoľania. Jedinečný prístup participatívneho manažovania BR prináša svoje ovocie. Koordinačná rada BR Poľana sa rozhodla prezentovať územie BR pútavo a výstižne. V spolupráci s OZ Náš región Podpoľanie pripravili pestrý kultúrny program v okolí Horského hotela Poľana a Prírodnej pamiatky Kaľamárka.

Program poskytol návštevníkom ucelený obraz o prírodných, kultúrnych hodnotách a tradíciách tohto regiónu. Vulkanické pohorie Poľana je jedinečné (najvyššie sopečné pohorie na Slovensku) a taký je aj podpoľiansky ľud.

Pre návštevníkov boli pripravené interaktívne prezentácie remesiel, salašníctva, poľovníctva, včelárstva lesníctva, lesnej pedagogiky a environmentálnej výchovy, ktorých sa môžu

zúčastniť a osobne si ich vyskúšať. Popoludní bol prezentovaný bohatý kultúrny program s názvom „Výsosť Poľany“, ktorý ponúkol paletu „chuťoviek“ folklóru z Podpoľania. Rodiny s deťmi zaujalo divadelné predstavenie ochotníckeho divadla Vladária z Poník s rozprávkou „O troch grošoch“.

Veľkým lákadlom bol unikátny 1. ročník voľby Kráľovnej Poľany. Súťaž vzdala hold a úctu Podpolianskym ženám ako symbolu materstva, múdrosti, pracovitosti a skromnosti.

Jún – účasť na zasadnutí IIC MAB v Paríži - prevzatie ceny Michela Batissa. Riaditeľka Správy Chránenej krajinskej oblasti a BR Poľana, Vladimíra Fabriciusová prevzala 29. zasadnutí Medzinárodnej koordinačnej rady programu Človek a biosféra v ústredí UNESCO v Paríži prestížnu cenu Michela Batissa za najlepší manažment biosférickej rezervácie. Cena predstavuje ocenenie celosvetového významu a udeľuje sa každoročne jednému vybranému kandidátovi na základe nominácií zo všetkých členských štátov UNESCO.

Júl - august – príprava návštevy riaditeľky Centra svetového dedičstva UNESCO Mechtild Rössler

- Komunikácia so stakeholdrami v BR Poľana
- Environmentálne podujatia, propagácia BR Poľana na kultúrnych podujatiach v okolí

September - diskusné fórum „Svetové prírodné a kultúrne dedičstvo – inšpirácia, príležitosť, uvedomenie a lepší zajtrajšok“ - hlavná myšlienka historicky prvého diskusného fóra v BR Poľana, ktorého sa zúčastnila takmer stovka zástupcov štátnej správy, samospráv, správcov chránených území, akademickej obce, tretieho sektora, ako aj riaditeľka Centra svetového dedičstva UNESCO Mechtild Rössler.

Cieľom fóra bola ukážka platformy Svetového prírodného a kultúrneho dedičstva na Slovensku a konštruktívne návrhy na zefektívnenie využitia značky UNESCO, ktorá má posilniť ekonomický rast v menej rozvinutých regiónoch Slovenska a realizovať program Svetové dedičstvo a udržateľný cestovný ruch.

Riaditeľka Centra svetového dedičstva UNESCO Mechtild Rössler navštívila aj Hriňovské lazy, kde diskutovala na rôzne témy, ktoré občanov žijúcich v lokalitách UNESCO zaujímajú. Pozornosti neuniklo ani Podpolianske múzeum, v ktorom vyzdvihla prácu manažérov múzea za ich prístup a aktuálne expozície.

November – účasť na 39. Generálnej konferencii v Paríži. V hlavnom dokumente 39. GK UNESCO boli navrhnuté hlavné ciele a očakávané výsledky ich plnení v kapitole týkajúcej sa prírodných vied. Medzi hlavné ciele patrili: Posilnenie systémov a politík v oblasti technológií a inovácií na vnútroštátnej a regionálnej úrovni, podpora medzinárodnej vedeckej spolupráce v oblasti hlavných výziev udržateľného rozvoja, podpora vedy ako účinného nástroja boja proti prírodným katastrofám a rizikám spojeným s klimatickými zmenami (prostredníctvom programov IHP, MAB a IGBC), posilnenie aktivít na miestnej, národnej a regionálnej úrovni v oblasti ochrany vody, posilnenie riadenia a využívania geologických zdrojov, pomoc pri príprave workshopov pre rozvoj cestovného ruchu v lokalite svetového dedičstva Staré bukové lesy a bukové pralesy Karpát a iných regiónov Európy

- Účasť na jesennom zasadnutí SV MAB

Deň otvorených dverí BR Poľana

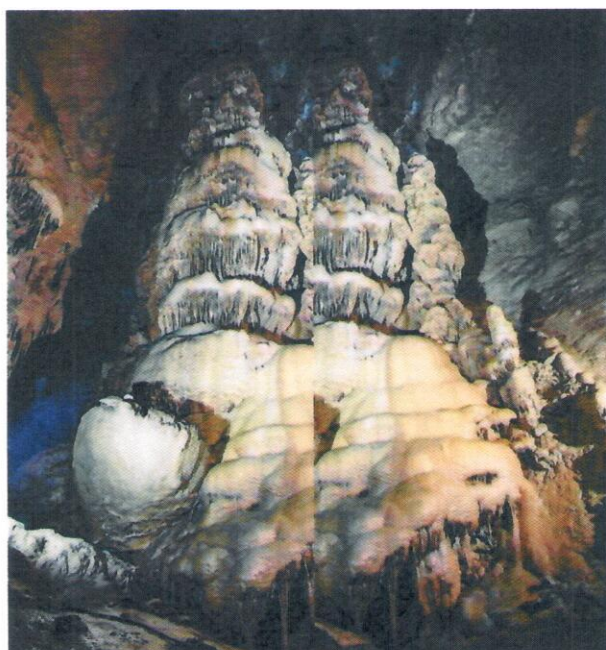

Návšteva riaditeľky Centra svetového dedičstva Mechtild Rössler na Poľane

Prvý deň predaja zlatej zberateľskej mince - "Svetové prírodné dedičstvo - Jaskyne Slovenského krasu"

Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Národná banka Slovenska a Mincovňa Kremnica, š.p. usporiadali **prvý deň predaja zlatej zberateľskej mince nominálnej hodnoty 100 euro s motívom "Svetové prírodné dedičstvo – Jaskyne Slovenského krasu"**, ktorý sa uskutočnil **15. novembra 2017 v Historickej radnici v Banskej Bystrici**.

Mínca pripomína najväčšie krasové územie v strednej Európe s najväčším počtom jaskýň a priepastí. Jaskyne predstavujú výnimočný príklad stále trvajúcich geologických procesov a významných geomorfologických javov.

Rezort životného prostredia sa podieľal na organizácii **medzinárodnej konferencie Benefits Beyond Inscription: Využitie značky UNESCO pre rozvoj udržateľného cestovného ruchu**, ktorá sa konala dňa 5. mája 2017 v Bardejovských kúpeľoch. Táto konferencia bola vlajkovým podujatím Centra svetového dedičstva UNESCO a konala sa pri príležitosti roka 2017 ako Medzinárodného roka udržateľného cestovného ruchu. Jej cieľom bolo potvrdiť posilnenú spoluprácu medzi Slovenskou republikou a UNESCO, s cieľom valorizovať svetové dedičstvo a značku UNESCO v prospech regiónov a miestneho obyvateľstva. Cieľom konferencie bolo spojiť približne 250 tvorcov politik z Slovenskej republiky a krajín V4, ako aj okruh zainteresovaných strán zo štátnej a verejnej správy, samosprávy, medzinárodných organizácií, akademickej a podnikateľskej obce a občianskej spoločnosti a podnietiť otvorenú diskusiu o rozvoji udržateľného cestovného ruchu, projektoch príslušných aktérov OSN (OSN pre životné prostredie, Karpatský dohovor atď.) a o iných súvisiacich témach. Rečníci sa podelili o skúsenosti v oblasti rozvoja cestovného ruchu, výziev a ohrození, s cieľom vymeniť si názory, rozšíriť doterajšie partnerstvá a zapojiť sa do otvorenej diskusie o tom, čo všetko je potrebné na to, aby sme dosiahli rozvoj udržateľného cestovného ruchu.

Zástupcovia rezortu životného prostredia sa zúčastnili **41. zasadnutia Výboru svetového dedičstva UNESCO**, ktoré sa konalo v dňoch 2. - 12. júla 2017 v poľskom Krakove. Závery prijaté na predmetnom zasadnutí stanovili pre Slovenskú republiku viaceré úlohy v súvislosti s plnením medzinárodného záväzku vyplývajúceho zo zaradenia lokality Karpatské bukové pralesy a staré bukové lesy Nemecka na Zoznam svetového kultúrneho a prírodného dedičstva. Správu o aktuálnej situácii a implementácii odporúčaní v lokalite Karpatských bukových pralesov bola Medzinárodnej únii pre ochranu prírody (IUCN) a Svetovému centru pre svetové dedičstvo UNESCO (WHC UNESCO) predložená v termíne do 1. februára 2018. Na tomto zasadnutí došlo aj k schváleniu rozšírenia lokality o ďalších 63 komponentov z 10 nových krajín (Albánsko, Belgicko, Bulharsko, Chorvátsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovinsko, Španielsko, Taliansko), pričom Ukrajina doplnila 9 nových komponentov. Aktuálny názov lokality je Staré bukové lesy a bukové pralesy Karpát a iných regiónov Európy. Tým sa zvýšil aj medzinárodný význam územia a zodpovednosť SR za ochranu tunajšej časti lokality.

Na základe pozvania ministra životného prostredia SR L. Sólymosa, ako aj v nadväznosti na medzinárodnú konferenciu v Bardejove, sa **v dňoch 17. - 20. septembra 2017 konala prvá oficiálna návšteva riaditeľky Centra svetového dedičstva UNESCO Mechtild Rössler na Slovensku**. Program návštevy bol prioritne zameraný na stretnutia s predstaviteľmi rezortov, ktoré majú vo svojej priamej aj nepriamej pôsobnosti agendu lokalít zapísaných na Zoznam svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO - kultúry, životného prostredia, najmenej rozvinutých regiónov, pôdohospodárstva, lesného hospodárstva a neformálneho vzdelávania. V tomto kontexte sa konali aj stretnutia s predstaviteľmi akademickej, vedeckej a odbornej obce.

Návšteva riaditeľky Centra svetového dedičstva Mechtild Rössler v Detve

Rezort životného prostredia, na základe záverov 29. zasadnutia Medzivládnej koordinačnej rady Človek a biosféra (MAB), ktoré sa konalo 12.-15.júna 2017, predložil v septembri 2017 tzv. **periodické správy o stave a riadení slovenskej časti 2 medzinárodných biosférických rezervácií, patriacich do Siete svetových biosférických rezervácií UNESCO**, a to konkrétne biosférických rezervácií Východné Karpaty a Tatry, ako aj odpovede na otázky vznesené k už predloženej správe k biosférickej rezervácii Slovenský kras. V rámci implementácie programu UNESCO „Svetové dedičstvo a udržateľný cestovný ruch“ na Slovensku: Valorizácia značky UNESCO pre sociálno-ekonomický rozvoj najmenej rozvinutých regiónov, bohatých na prírodné a kultúrne lokality UNESCO, rezort životného prostredia spoluorganizoval **4-dňový workshop, ktorý sa konal v dňoch 21. - 25.novembra 2017 v lokalite Stakčín a príľahlých lokalitách Národného parku Poloniny**, za účasti expertov UNESCO, Petrom deBrineom a Jamesom Rebanksom. Cieľom projektu je mobilizovať miestne zainteresované strany v najmenej rozvinutých regiónoch Slovenska, najmä v oblasti karpatských bukových pralesov, a predstaviť miestnemu obyvateľstvu možnosti prechodu z čisto komerčného využitia karpatského pralesa (ťažba dreva atď.) na koncepciu tzv. mäkkého cestovného ruchu.

Návšteva riaditeľky Centra svetového dedičstva Mechtild Rössler v Banskej Bystrici na EF UMB, v Hronseku a s riaditeľkou CHKO BR Poľana V. Fabriciusovou

Slovenská agentúra životného prostredia organizovala 22. ročník medzinárodnej súťaže výtvarnej tvorivosti detí a mládeže **Zelený svet 2017**, ktorej vyhlasovateľom je Ministerstvo životného prostredia SR. Záštitu nad súťažou prevzali Zastúpenie Európskej komisie v SR, Slovenská komisia pre UNESCO a Európska environmentálna agentúra. Slávnostné vyhlásenie víťazov súťaže sa konalo 22. mája 2017.

Slovenská agentúra životného prostredia sa snaží prostredníctvom súťaže vstúpiť deťom vzťah k prírode a životnému prostrediu formou budovania návykov a zručností v umeleckom prejave. Súťažné práce by mali mať tvorivý a motivačný charakter, ktorý prezentuje vzťah detí k životu a k prírode.

Tento ročník sa súťažilo v štyroch kategóriách (kresba a maľba, grafika a kombinované techniky, čiernobiela a farebná fotografia, komiksy).

SLOVENSKÝ VÝBOR PRE MEDZINÁRODNÝ PROGRAM PRE BIOETIKU

Dňa 10. októbra 2017 sa uskutočnila pod záštitou Slovenskej komisie pre UNESCO v kongresovej sále na Ministerstve zahraničných vecí a európskych záležitostí SR národná konferencia s názvom „*Etické problémy vo vede a technológiách*“. Organizátorom konferencie bol Slovenský výbor pre bioetiku SK pre UNESCO (predsedníčka výboru je Prof. RNDr. Marta Kollárová, DrSc.) v spolupráci so SK pre UNESCO. Vyše 100 účastníkov konferencie boli pracovníci vysokých škôl, SAV, rezortných ústavov a študenti stredných a vysokých škôl. Konferencia bola zameraná na etické problémy, ktoré vznikli v dôsledku

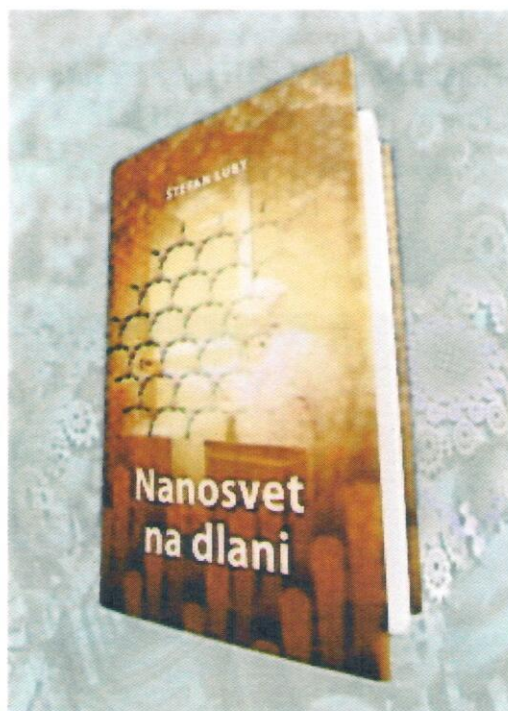
nových poznatkov vo vede a nových technológiách. Všetky tieto vedecké výdobytky kladú naliehavé a mimoriadne závažné etické otázky, na ktoré častokrát zatiaľ nemáme odpovede. Svojou povahou sú mnohé etické dilemy modernej vedy natoľko nové, že nemôžeme na ne hľadať odpovede v minulosti a sú natoľko aktuálne, že nemôžeme ich riešenie odsúvať do budúcnosti. Nové technológie by mali byť založené na primeranej rovnováhe medzi benefitmi a rizikami, ponúknuť nové príležitosti a podporovať dôležité ľudské hodnoty, vrátane slobody, kvality života, európskej súťaživosti a ochrany ľudských práv.

Témy prednášok konferencie:

- ❖ Prof. Marta Kollárová: Etické výzvy v súčasnosti
- ❖ RNDr. Ivana Budinská: Prečo a ako máme vyvíjať morálne roboty?
- ❖ Prof. Štefan Luby: Nanoetika
- ❖ Doc. Ľubica Lacinová: Dialóg o životnom prostredí medzi vedcami a politikmi: Konflikt poznania a hodnôt ?
- ❖ Prof. Ľudevít Kadaši: Štúdium ľudského genómu – vybrané etické dilemy pri využití jeho výsledkov
- ❖ Prof. Lubomír Tomáška: Syntetická biológia: Aktuálne možnosti a perspektívne výzvy
- ❖ Prof. Vasil Gluchman: Bioetika a globálne konflikty
- ❖ Prof. Emil Višňovský: Hodnota ľudského života v ére info-techno-kultúry
- ❖ JUDr. Branislav Fábry: Právne otázky na konci života

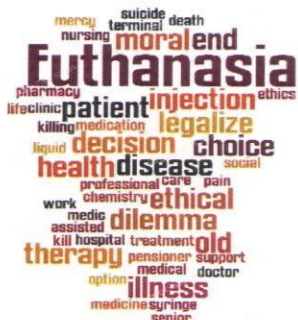

Na **39. zasadnutí Generálnej konferencie UNESCO v Paríži** boli v rámci rokovania príslušnej sekcie UNESCO z pozície oblasti bioetiky prerokované a prijaté dva závažné dokumenty týkajúce sa Deklarácie o etických princípoch v súvislosti s klimatickými zmenami a navrhovaná revízia dokumentu z roku 1974 „Recommendation on the Status of Scientific Researches“. Slovenská republika sa aktívne zúčastňovala na príprave obidvoch dokumentov z pozície členstva v Medzivládnom výbore pre bioetiku UNESCO (IGBC) v rokoch 2013-2017 a členstva vo Svetovej komisii pre etiku vedeckého poznania a technológií (COMEST) v rokoch 2005-2013.

SV UNESCO pre bioetiku sa v spolupráci s Katedrou filozofie a dejín filozofie Filozofickej fakulty Univerzity Komenského podieľal na zorganizovaní workshopu **o vede**

a etike III s názvom „Morálnosť eutanázie“ dňa 22. mája 2017 v rámci projektu VESHOD workshop.

SLOVENSKÝ VÝBOR PRE PROGRAM MANAŽMENT SOCIÁLNYCH TRANSFORMÁCIÍ (MOST)

V hodnotenom období bol predsedom Slovenského výboru UNESCO-MOST Program Miloslav Bahna. Z titulu funkcie vice-prezidenta Teritoriálnej skupiny II – Východná Európa pri IGC UNESCO – MOST, absolvoval bývalý predseda SV MOST Ľubomír Falt'an viacero pracovných ciest a rokovaní v centrále UNESCO v Paríži.

V marci 2017 zorganizoval Slovenský výbor MOST pracovné stretnutie iniciačno-koordináčnej skupiny pre implementáciu Akčného plánu pre Teritoriálnu skupinu II – Východná Európa IGC UNESCO-MOST Program, na Sociologickom ústave SAV v Bratislave. Podujatie sa konalo za účasti predstaviteľov Poľskej národnej komisie pre UNESCO, Českého výboru pre UNESCO-MOST, predsedu Slovinského výboru UNESCO-MOST.

Ľ. Falt'an sa z titulu funkcie vice-prezidenta II. Teritoriálnej skupiny ďalej zúčastnil v marci 2017 na 13. zasadnutí IGC UNESCO-MOST v Kuala Lumpur (Malajzia). Výsledkom cesty bolo zaradenie dvoch plánovaných podujatí do akčného plánu MOST 2016 - 2021, ktoré budú spoluorganizované SV MOST: Social Impact of Migrations – The case of the Balkan States (koordinácia Slovensko, 2018-2019) a Social Transformation experiences of Post-Socialist countries of Eastern Europe (koordinácia Česko a Slovensko, 2019-2020). Slovenský výbor MOST odporučil pre účasť na Svetovom kongrese humanitných vied v Liège (Belgicko) v auguste 2017 sociológa a experta na migrácie Daniela Škoblu, ktorý sa spolupodieľal na príprave panelovej časti konferencie pod názvom „*Understanding Migration: A MOST Session at the World Humanities Conference*“ spolu s Tureckom, ktoré je vice prezidentom IGC UNESCO-MOST Program pre Teritoriálnu skupinu I.

Dňa 14. decembra sa na pôde Univerzity Komenského uskutočnila konferencia k migrácii pod názvom „Migration - challenges and opportunities – round table on current development, challenges and sustainability in the global and European context“. Obsahom konferencie bol predovšetkým súčasný vývoj, výzvy a udržateľnosť v globálnom a európskom kontexte.

Konferenciu organizovalo MZVaEZ SR v spolupráci s Fakultou sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského. Konferencia sa konala pod záštitou Slovenskej komisie pre UNESCO. Na konferenciu bolo pozvaný ako hosť expert John Crowley, vedúci sekcie pre výskum politiky a rozvoja, sekcie spoločenských a humanitných vied UNESCO.

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

• Management of
• Social Transformations
• Programme

Expert UNESCO John Crowley Programu MOST
(riadenie spoločenských zmien)

V roku 2017 sa SK pre UNESCO prvýkrát zapojila do súťaže **L'Oréal – UNESCO Pre ženy vo vede**. Do súťaže sa prihlásilo 58 mladých slovenských vedkýň, z 11 finalistiek boli 2 ocenené za výnimočné projekty.

Finalistky súťaže L'Oréal – UNESCO Pre ženy vo vede 2017

Kultúra

V roku 2017 Ministerstvo kultúry SR k implementácii **Dohovoru UNESCO z roku 1970 o opatreniach na zákaz a zamedzenie nedovoleného dovozu a vývozu predmetov kultúrnej hodnoty** naďalej vydáva povolenia na vývoz predmetov kultúrnej hodnoty (okrem archívnych dokumentov - Ministerstvo vnútra SR) a kultúrnych pamiatok, s cieľom zamedziť ich nedovolenému vývozu. Ministerstvo kultúry SR začalo odporúčať múzeám a galériám, ktoré sú zapísané v Registri múzeí a galérií, zaviesť do praxe zásady a opatrenia uvedené v *Odporúčaní o ochrane a podpore múzeí a zbierok, ich rozmanitosti a úlohy v spoločnosti*, ktoré bolo okrem iného prijaté aj na úrovni valného zhromaždenia zmluvných štátov Dohovoru UNESCO z roku 1970 o opatreniach na zákaz a zamedzenie nedovoleného dovozu, vývozu a prevodu vlastníctva kultúrnych statkov a riadiť sa nimi. Za týmto účelom Ministerstvo kultúry SR zverejnilo materiál aj na svojom webovom sídle <http://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/kulturne-dedicstvo-/muzea-a-galerie/dokumenty-ec.html>.

Ministerstvo kultúry SR predložilo UNESCO Národnú periodickú správu SR o **implementácii Dohovoru na ochranu kultúrnych hodnôt v prípade ozbrojeného konfliktu z roku 1954 a jeho II. Protokolu z roku 1999 (Haagsky dohovor)** a o plnení úloh vyplývajúcich z prístupu SR k spomínanému dohovoru. V sledovanom období došlo k implementovaniu dokumentov UNESCO pre oblasť ochrany kultúrnych hodnôt v prípade ozbrojeného konfliktu, ktoré boli prijaté na pravidelnom zasadnutí členských krajín Haagskeho dohovoru, a to s dôrazom na to, aby právny systém SR obsahoval všetky opatrenia potrebné k trestno-právnejmu postihnutiu v prípade porušenia jednotlivých článkov Haagskeho dohovoru. V zmysle Haagskeho dohovoru zahrnuli slovenské ozbrojené sily do svojich predpisov opatrenia za zabezpečenie dodržiavania Haagskeho dohovoru. Jedná sa o vypracovanie dokumentu „Smernica Ministerstva obrany SR o ochrane kultúrnych hodnôt v prípade ozbrojeného konfliktu“, ktorá obsahuje pravidelne aktualizovaný zoznam nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok. Ministerstvo obrany SR vykonáva odborné školenia pre vedúcich pracovníkov ozbrojených zložiek. V máji 2017 bola zaslaná správa do sídla UNESCO so stanoviskom SR k navrhovanému Akčnému plánu prijatia Stratégie na zvýšenie pozornosti UNESCO vo veciach kultúry a kultúrneho pluralizmu v prípade ozbrojeného konfliktu.

V nadväznosti na implementáciu **Dohovoru o ochrane nehmotného kultúrneho dedičstva** v podmienkach MK SR minister kultúry predložil na rokovanie vlády SR Správu o stave plnenia úloh vyplývajúcich z Koncepcie starostlivosti o tradičnú ľudovú kultúru do roku 2020 za obdobie roku 2015 až 1. polroka 2017. Materiál vzala vláda SR na vedomie dňa 24.7.2017.

V **Reprezentatívnom zozname nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska** je v súčasnosti zapísaných **18 prvkov**. V roku 2017 pribudlo v zozname **5 prvkov (Drotárstvo,**

Fujara trombita, Modranská majolika, Drevené vyrezávané kríže na Podpolaní, Chov plemena koní lipican v Topolčiankach).

V roku 2017 podpísali spoločnú nomináciu **modrotlače** na zápis do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO predstavitelia Slovenska, Česka, Maďarska, Nemecka a Rakúska. Predkladateľom medzinárodnej nominácie je Rakúsko. Prípravu nominačného spisu za našu krajinu zabezpečovalo a koordinovalo Centrum pre tradičnú ľudovú kultúru pri Slovenskom ľudovom umeleckom kolektíve.

Modrotlač sa nachádza na v **Reprezentatívnom zozname nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska od roku 2015**. Modrotlačou nazývame indigom farbenú látku na modro zdobenú potláčaním vzorov pomocou takzvanej 'rezervy', čo je zmes zamedzujúca zafarbenie látky v mieste vzoru. V slovenskej tradícii zohrala modrotlač významnú úlohu v spôsobe dekorovania látok. Na Slovensko sa táto technika dostala z Holandska a Nemecka v priebehu 18. storočia. Najskôr sa udomácnila v meštianskom prostredí. Do ľudového odevu a textilu prenikla v 19. storočí. Na národnej úrovni bola modrotlač do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska zapísaná v roku 2015.

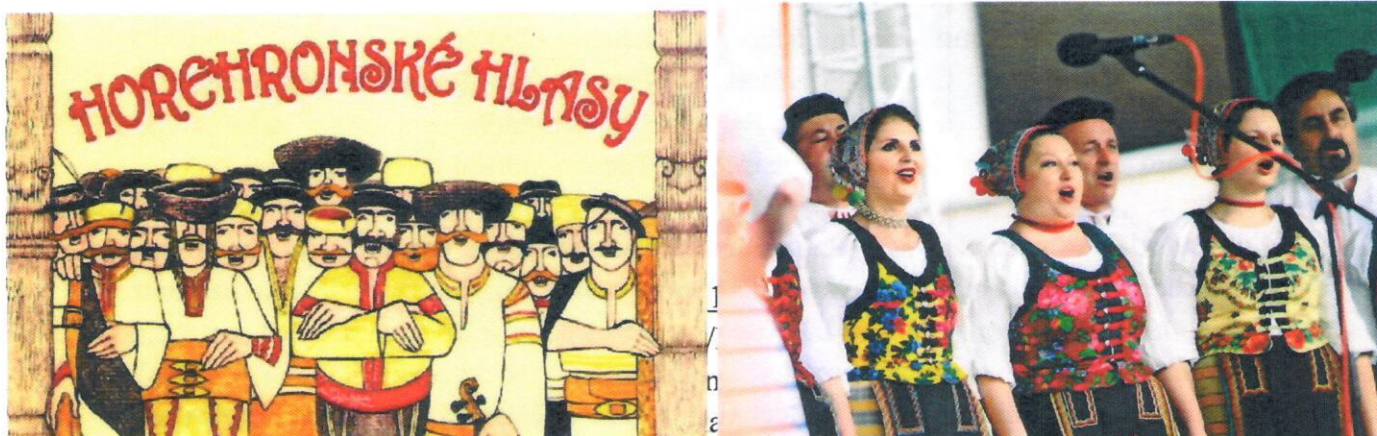
Horehronský viachlasný spev (prvok Slovenskej republiky, schválený 7. decembra 2017) bol zapísaný na **Reprezentatívny zoznam nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO**. **Rozhodli o tom členovia** Medzivládneho výboru na ochranu nehmotného kultúrneho dedičstva UNESCO na juhokórejskom ostrove Jeju na svojom 12. zasadnutí.

Horehronský viachlasný spev sa tak pripája v rámci **Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO** k štyrom slovenským prvkom, ktoré boli do svetového zoznamu zapísané v predchádzajúcich rokoch: Fujara – hudobný nástroj a jeho hudba (2005), Terchovská muzika (2013), Gajdošská kultúra (2015) a spoločne s Českou republikou Bábkarstvo na Slovensku a v Česku (2016).

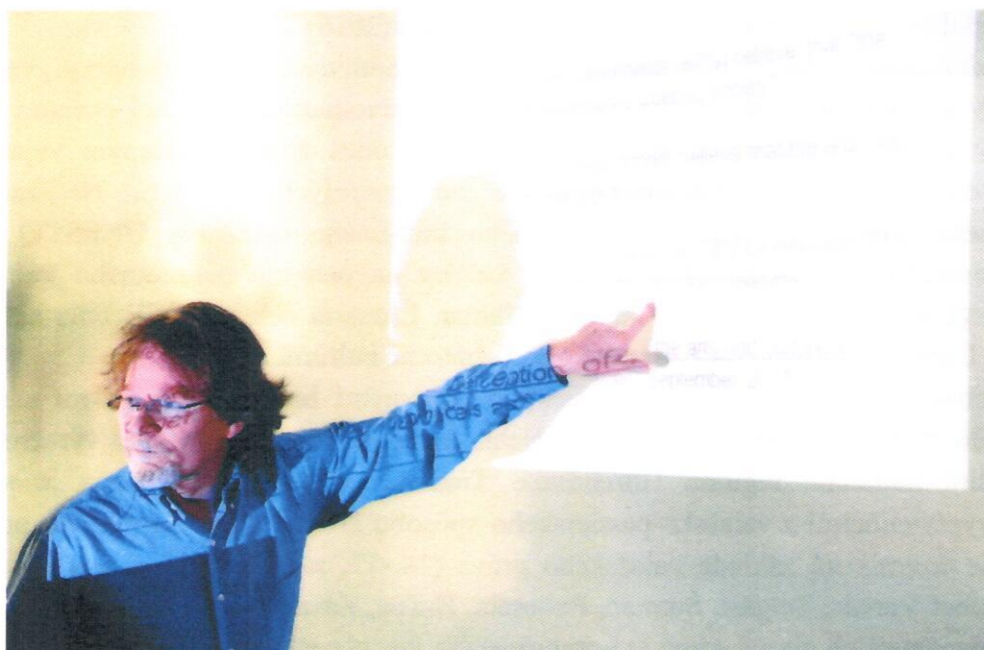
Medzivládny výbor posudzoval celkom 35 nominácií, pričom neboli vznesené pripomienky pri hodnotení slovenskej nominácie. V hodnotiacej správe bol ocenený najmä spoločenský aspekt viachlasných spevov, ktoré sú aj dnes živým kultúrnym vyjadrením podielu všetkých vrstiev lokálnej populácie od dospelých po deti. Na zasadnutí Medzivládneho výboru na ochranu nehmotného kultúrneho dedičstva UNESCO viedol slovenskú delegáciu predseda Rady ministra kultúry na ochranu nehmotného kultúrneho dedičstva a generálny riaditeľ SLUK-u Juraj Hamar. Členkou delegácie SR bola aj Ľubica Voľanská z Ústavu etnológie SAV, expertka na nehmotné kultúrne dedičstvo.

Horehronský viachlasný spev, typický intenzívnymi hrdelnými prejavmi s veľkou nosnosťou do diaľky a dobre počuteľnými viachlasnými súzvukmi, patrí k najvýraznejším a najtrvácnejším tradíciám regiónu Horehronia. Tradícia tohto typu spievania je spojená s prvkami vyplývajúcimi z valašsko-pastierskeho spôsobu života, ktorý do regiónu prinieslo dosídľovanie územia na základe valašského práva (14.-17. storočie). Je charakteristickým symbolom obcí Vernár, Telgárt, Šumiac, Pohorelá, Heľpa, Závadka nad Hronom a Polomka. Jednou z najznámejších piesní, ktorá je horehronským viachlasným spevom interpretovaná, je

Na Kráľovej holi. V národnom zozname mimoriadnych prvkov a praktík nehmotného dedičstva SR figuruje od roku 2016, na základe iniciatívy občianskeho združenia OPORA z Pohorelej.

Dňa 9. októbra 2017 sa v priestoroch Zastupiteľského úradu Kanady v Bratislave uskutočnila prednáška **experta UNESCO Charlesa Valleranda na tému kultúrnej diverzity**, organizovaná v spolupráci Slovenskej koalície pre kultúrnu diverzitu (SKKD), Slovenskej výtvarnej únie (SVÚ), Ministerstva kultúry SR a Slovenskej komisie pre UNESCO. **Charles Vallerand** je medzinárodne uznávaný expert UNESCO, aktívne pôsobiaci v oblasti implementácie kultúrnych dohovorov UNESCO. Účastníci podujatia - odborníci z oblasti vedy, kultúry, školstva, členovia SK UNESCO ako aj laická verejnosť - mali počas prednášky možnosť klásť otázky a v živej diskusii zdieľať skúsenosti z problematiky implementácie kultúrnej diverzity na Slovensku a v zahraničí (sociálna inklúzia, udržateľný rozvoj zohľadňujúci kultúrny priemysel a kreatívne odvetvia, zdieľanie kultúrnych skúseností pri budovaní národnej identity, kultúra ako ľudské právo, naša pripravenosť na nové výzvy v oblasti digitálnej ekonomiky).

Charles Vallerand: "Potrebujete politiku, ktorá má kultúrne ciele a potrebujete ekonomické nástroje na ich dosiahnutie"

Slovenská republika je členom Medzivládneho výboru na ochranu a podporu rozmanitosti kultúrnych prejavov na roky 2015 – 2019 na základe Dohovoru na ochranu a podporu rozmanitosti kultúrnych prejavov.

Na 10. zasadnutí Medzivládneho výboru UNESCO k Dohovoru na ochranu a podporu rozmanitosti kultúrnych prejavov **bola zástupkyňa SR Jana Kňázková** (riaditeľka odboru európskych záležitostí MK SR) **zvolená za spravodajkyňu zasadnutia** a na 6. zasadnutí Konferencie zmluvných strán Dohovoru UNESCO v júni 2017 **za podpredsedníčku zasadnutia pre 2. volebnú skupinu**.

Vychádzajúc z predmetného dohovoru, Slovenská koalícia pre kultúrnu diverzitu (SKKD) v spolupráci s Ministerstvom kultúry SR toho času pripravuje **návrh Štatútu registrovaného umelca**. Tento krok otvára cestu k postupnému prijímaniu špecifických, adresných opatrení, ktoré umožnia zlepšiť právne a sociálne postavenie umelcov a kultúrnych pracovníkov, ako sa k tomu zaviazala.

V júni 2017 UNESCO, na základe návrhu Ministerstva kultúry SR, **zapísalo do kalendára výročí a osobností na dvojročie 2018 -2019 350. výročie narodenia Adama Františka Kollára (2018), ako aj 100. výročie úmrtia Milana Rastislava Štefánika (2019)**.

PhDr. Katarína Kosová, generálna riaditeľka Pamiatkového úradu SR, vedúca Sekcie SK UNESCO pre kultúru

V zmysle záujmov definovaných v strategických cieľoch UNESCO na r. 2014 - 2021 zabezpečoval **Pamiatkový úrad Slovenskej republiky (PÚ SR)** koordináciu a realizáciu aktivít zameraných na plnenie **cieľa č. 7** – chrániť, podporovať a odovzdávať dedičstvo ďalším generáciám. Na základe odporúčaní UNESCO a záväzkov vyplývajúcich z Dohovoru o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva (ďalej „Dohovor“) Pamiatkový úrad SR **dlhodobo zaisťuje ochranu kultúrnych 5 lokalít v SR zapísaných na Zozname svetového kultúrneho a prírodného dedičstva**: *Banská Štiavnica a technické pamiatky okolia; Pamiatková rezervácia ľudovej architektúry Vlkolínec; Historické jadro mesta Bardejov; Levoča, Spišský hrad a pamiatky okolia a Drevené chrámy v slovenskej časti Karpatského oblúka*. Úlohy v tejto oblasti plní prostredníctvom výkonu štátnej správy vo svojom úseku pôsobnosti a vykonávaním monitoringu svetového kultúrneho dedičstva. Jeho cieľom je zabezpečiť adekvátny stav zachovania jedinečných svetových hodnôt uvedených lokalít, ich primerané využívanie a udržateľný manažment. Pravidelný cyklus monitoringu pokračoval v sledovaní a vyhodnocovaní stavebno-technického stavu národných kultúrnych pamiatok v lokalitách svetového kultúrneho dedičstva (SKD), vrátane monitoringu klímy v interiéri kostola sv. Jakuba v Levoči a stavu drevenej hmoty objektov lokality Drevené chrámy v slovenskej časti Karpatského oblúka. Stav území SKD možno hodnotiť ako uspokojivý a postupne sa zlepšujúci aj vďaka štátnym dotačným schémam. Mnohé ohrozenia lokalít sa postupne darí odstraňovať, stále však existuje viacero oblastí, v ktorých sa prejavuje negatívny vplyv na územie lokalít. Sú to napr. rozvojové tlaky (napr. výstavba rekreačných chát v okolí tajchov v Štiavnických vrchoch, výstavba obchodného centra - budovy *Premostenia Kellerovej ulice* v dotyku s *Pamiatkovou rezerváciou Bardejov*, a i.), protipožiarna ochrana drevených pamiatok a nedostatočne zabezpečená ochrana kultúrnej krajiny a kooperácia rezortov, hlavne životného prostredia a zainteresovaných subjektov pri ochrane území SKD. Problémom v lokalitách SKD sa venovali i zasadania riadiacich skupín lokalít.

V rámci projektu **Digitálny pamiatkový fond** PÚ SR bolo komplexne digitálne dokumentovaných 439 hnutelných a nehnuteľných kultúrnych pamiatok v lokalitách svetového kultúrneho dedičstva v súlade s aktuálnymi medzinárodnými štandardmi. Výsledky sú sprístupnené verejnosti prostredníctvom webovej **stránky slovakiana.sk**, ktorá je spoločnou platformou pre digitalizované kultúrne dedičstvo uchovávané prostredníctvom najvýznamnejších štátnych pamäťových a fondových inštitúcií.

Na základe odporúčaní Sekretariátu Výboru svetového dedičstva a jeho poradného orgánu ICOMOS, vyzývajúcich k užšej medzinárodnej spolupráci, Slovenská republika synchronizovala s okolitými krajinami **prípravu návrhu na zápis Rímskych antických pamiatok na strednom Dunaji (rímske vojenské tábory v Rusovciach a v Iži) do Zoznamu svetového dedičstva**. V zmysle dohody dotknutých krajín tak od januára 2017 pokračovalo spracovávanie nominácie Dunajský Limes ako spoločný, nemecko-rakúsko-slovensko-maďarský projekt. Za účelom jej finalizácie sa uskutočnilo viacero pracovných stretnutí v jednotlivých zmienených krajinách. Predloženie projektu Centru svetového dedičstva sa uskutočnilo začiatkom roka 2018.

Vo vzťahu k nominačnému projektu **„Pamiatky Veľkej Moravy: Slovanské hradisko v Mikulčiciach – Kostol sv. Margity Antiochijskej v Kopčanoch“ - spoločná nominácia ČR a SR** - „Pracovná skupina k projektu Archeopark Mikulčice“ zabezpečovala úlohy stanovené v manažment pláne. Na pracovnom stretnutí v septembri 2017 bol prerokovaný projekt cezhraničnej spolupráce vybudovania lávky medzi Mikulčicami a Kopčanmi.

Osobitne je potrebné poukázať na **aktivity realizované v dialógu s Centrom svetového dedičstva** zacielené na implementáciu programu UNESCO Svetové dedičstvo – udržateľný turizmus na území SR. Program bol uvedený medzinárodnou konferenciou „Výhody presahujúce zápis: Využitie značky UNESCO pre rozvoj udržateľného cestovného ruchu v regiónoch strednej Európy“, ktorá sa konala 5. mája 2017 v Bardejove pod organizačnou záštitou MŽP SR (v spolupráci s PÚ SR). Na konferencii prezentovala generálna riaditeľka PÚ SR K. Kosová problematiku potenciálu lokalít svetového dedičstva a jeho využitia v trvalo udržateľnom cestovnom ruchu.

Pokračovaním v implementácii programu bola historicky prvá oficiálna návšteva riaditeľky Centra svetového dedičstva, Dr. Mechtild Rössler, na Slovensku, ktorá sa uskutočnila 17.-20. septembra 2017. Počas návštevy sa v organizačnej spolupráci PÚ SR, ŠOP SR a Slovenskej komisie pre UNESCO konalo dňa 19. septembra 2017 vo Vígľaši-Pstruši diskusné fórum „Dedičstvo pre silnejšiu spoločnosť – Výhody pre každého“, ktoré poskytlo príležitosť na diskusiu s riaditeľkou Centra SD pre zástupcov odborných organizácií, samospráv a mimovládnych združení pôsobiacich v slovenských lokalitách svetového dedičstva. SR sa aktívnym zapojením do programu Svetové dedičstvo – udržateľný turizmus ako prvá krajina v rámci regiónu strednej Európy, prihlásila k ambícii podieľať sa na formulovaní nových mechanizmov riadenia a štruktúry spolupráce medzi aktérmi pôsobiacimi

v oblasti svetového dedičstva, s cieľom valorizovať značku Svetové dedičstvo a značku UNESCO v prospech regiónov a miestneho obyvateľstva.

Významným pokračovaním vyššie uvedených aktivít je začlenenie lokality **Banská Štiavnica** a technické pamiatky v jej okolí do projektu „UNESCO, EÚ, National Geographic - **World Heritage Journeys in the European Union**“, do časti Underground EUROPE. Zástupcovia mesta Banská Štiavnica a PÚ SR sa aktívne zúčastnili pracovných stretnutí a výmeny skúseností vo Francúzsku a Poľsku.

Dôležitou úlohou v rámci uplynulého roka bola i participácia na vypracovaní **Stratégie ochrany pamiatkového fondu na roky 2017 - 2022 – MK SR**, ktorá reflektuje z pohľadu komplexnej štátnej pamiatkovej ochrany úlohy späté s lokalitami svetového kultúrneho dedičstva na Slovensku.

K implementácii Dohovoru sa uskutočnilo viacero podujatí:

V dňoch 2.-12. júla 2017 sa uskutočnilo v Medzinárodnom kongresovom centre v Krakove, v Poľsku 41. zasadnutie Výboru svetového dedičstva UNESCO. Význam podujatia a problematiky svetového dedičstva podčiarkla účasť poľského prezidenta Andrzeja Dudu a generálnej riaditeľky UNESCO Iriny Bokovej na otváracom ceremoniáli. Výbor na zasadnutí posudzoval pre nás významnú Tematickú štúdiu a nominačnú stratégiu pre rozšírenie lokality svetového dedičstva Hranice Rímskej ríše, v rámci ktorej SR participuje na spoločnej nemecko-rakúsko-slovensko-maďarskej nominácii *Dunajský Limes*. Prezentácia tematickej štúdie sa konala ako jedna zo sprievodných podujatí zasadnutia.

V rámci zasadnutia Výboru svetového dedičstva sa paralelne konalo podujatie „The World Heritage Young Professionals Forum 2017“ s témou: *Lost and Recovered Heritage*, ktoré v tomto roku zahrnilo do seba aj aktivitu, na ktorej sa podieľal PÚ SR – Letná škola UNESCO krajín V4.

Na Slovensku sa k problematike SKD v Ružomberku uskutočnil pracovný seminár (v dňoch 22. - 23.9.2017), zameraný na revitalizáciu a udržateľné využívanie lokality Vlkolíne. Projekt uskutočnila Katolícka univerzita v Ružomberku v spolupráci s Mestom Ružomberok a ďalšími partnermi.

Ochrana a obnova montánných pamiatok, ich súčasné využitie, prezentácia a udržateľný rozvoj boli témou medzinárodnej konferencie Ochrana a starostlivosť o montánne pamiatky v európskom kontexte. Konferencia sa konala v dňoch 23. - 24.05.2017 v Banskej Štiavnici ako zdieľanie skúseností s českými a nemeckými kolegami, ktorí v súčasnosti spracovávajú cezhraničný nominačný projekt montánnej krajiny Podkrušnohorja.

Významným, dlhodobo organizovaným podujatím, bola XXV. vedecká konferencia BARDKONTAKT, ktorá sa konala v dňoch 21.-22.8.2017 v Bardejove. Zamerala sa na problematiku mestských pamiatkových centier, s cieľom poskytnúť priestor na medziodborovú diskusiu o otázkach zapojenia pamiatok a pamiatkových území do rozvojových programov obcí, miest a regiónov, ktoré samozrejme v mnohých prípadoch zahŕňajú aj lokality svetového kultúrneho dedičstva.

Pamiatkový úrad spolupracoval na organizácii výstav a prezentácií Výstava Svetové dedičstvo na Slovensku, predstavujúca slovenské lokality zapísané v Zozname svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO, ako aj lokality z tzv. Predbežného zoznamu, vytypované na zápis v budúcnosti, bola od marca do konca júna 2017 prezentovaná vo

výstavných priestoroch Slovenského inštitútu v Berlíne, vernisáž sa uskutočnila dňa 7. marca 2017. Táto výstava bola prezentovaná i počas otváracieho ceremoniálu DEKD v Trnave 7.9.2017.

Rok 2017 bol venovaný 500. výročiu dokončenia Oltára Majstra Pavla z Levoče, ktorý sa nachádza v Bazilike sv. Jakuba. Vyvrcholenie osláv bolo 22.7.2017 v Levoči slávnostným podujatím v priamom prenose RTVS. Pri tejto príležitosti vydala Národná banka Slovenska Pamätnú striebornú 20 eurovú mincu, venovanú Pamiatkovej rezervácii Levoča a 500 rokov dokončenia hlavného oltára (emitovaná 15.5.2017).

Mesto Banská Štiavnica si pripomínalo spoločenskými podujatiami v roku 2017 nasledovné výročia :

- 800 rokov prvej písomnej zmienky
- 780. výročie udelenia mestských výsad
- 300. výročie narodenia panovníčky Márie Terézie
- 255. výročie založenia Baníckej akadémie a 12. ročníka podujatia Akademici v Banskej Štiavnici.

Hlavné oslavy k týmto udalostiam sa uskutočnili 23. júna 2017 na Starom zámku a v Kostole sv. Kataríny, ktoré reflektovali tieto významné výročia osobností a udalostí ako podstatnú pripomienku historických okolností, ktoré zásadnou mierou prispeli k formovaniu Banskej Štiavnice a technických pamiatok jej okolia z pohľadu ich jedinečnosti zdôraznenej práve zápisom na listinu svetového dedičstva. Významným podujatím boli i Salamandrové dni v septembri 2017, predstavujúce oslavy baníkov, bohatej štiavnickej histórie a tradície, zdôrazňujúce aj nehmotný rozmer kultúrneho dedičstva Banskej Štiavnice.

Hrad s areálom v Kežmarku hradných objektov (pred obnovou)

Ukončenie 1. etapy obnovy

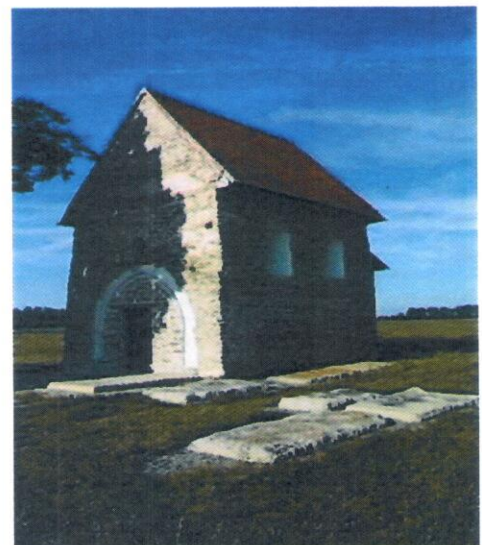
Vkolínec

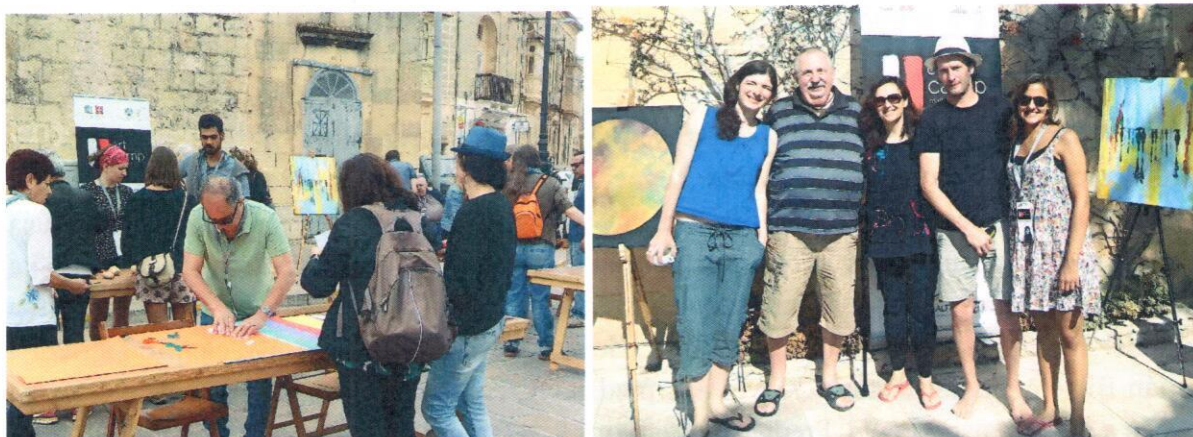
Drevené chrámy v slovenskej časti Karpatského oblúka

Kostol sv. Margity Antiochijskej v Kopčanoch

V dňoch 7. mája až 20. mája 2017 sa výtvarný umelec Peter Hargaš zúčastnil medzinárodného umeleckého sympózia **ART CAMP MALTA 2017**. Sympóziu organizovala Národná komisia Malty pre UNESCO v spolupráci s Národnou komisiou Andorry pre UNESCO. Cieľom tohto projektu bolo nielen vytvoriť prehliadku originálnych umeleckých diel, ale aj posilniť hlavné hodnoty, ktoré UNESCO podporuje, t.j. udržanie mieru a ochrana a rozvoj rozmanitosti kultúrnych prejavov. Toto poslanie UNESCO bolo zdôraznené v pestrom programe akcií. P. Hargaš bol na sympóziu vyslaný Slovenskou komisiou pre UNESCO.

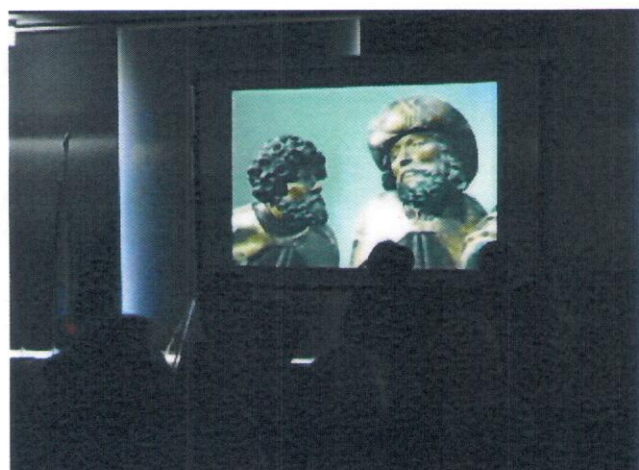

Propagácia Slovenskej republiky a pamiatok v zahraničí

V rámci spoločných aktivít krajín V4 v oblasti cestovného ruchu „DiscoverCentralEurope“ sa 15. - 18. mája 2017 uskutočnila propagačná roadshow **BELARUS ROAD SHOW** po bieloruských mestách **Brest, Gomel, Mogilev a Minsk**. Spolupráca krajín V4 sa začala v Bielorusku v roku 2013, odvtedy sa konalo viacero zaujímavých marketingových podujatí, významnú časť tvorili slovenské pamiatky UNESCO.

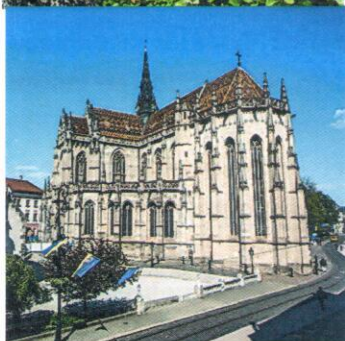
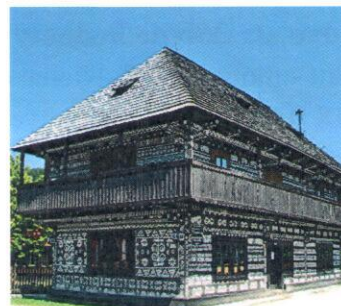
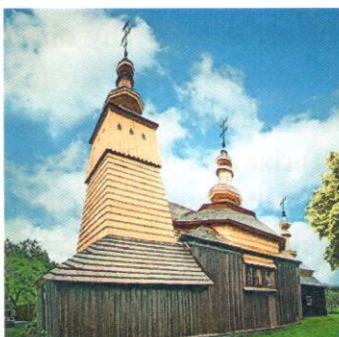
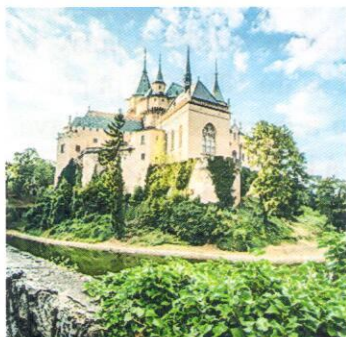

V rámci výstavy **Svetové dedičstvo UNESCO na Slovensku** bolo v Berlíne dňa 18. 5. 2017 prezentačné podujatie venované Levoči a dielu majstra Pavla. Premietala sa projekcia filmu „Posledná večera“ o diele majstra Pavla v Spišskej Sobote, unikátne približujúca reštaurátorské umenie a znovuzrodenie umeleckého diela. Jadro prezentácie tvorila prednáška turistického sprievodcu a významného reprezentanta obce sprievodcov na Slovensku a v zahraničí Mgr. Mariána Bilačiča na tému „Horný Spiš: Krajina pod Vysokými Tatrami“. Marián Bilačič načrtnol históriu Slovenska, predstavil región Horného Spiša a sústredil sa na Levoču a dielo majstra Pavla. Prednášku uzatvoril krátky propagačný film o Slovensku „Good Idea Slovakia“. V druhej neformálnej časti mali návštevníci možnosť vidieť film „Majster Pavol z Levoče“. Návštevníci vysoko ocenili prednášku a možnosť dozvedieť sa o Levoči a oltári majstra Pavla, ako aj o Slovensku všeobecne. Levoča je najmä v Nemecku nepretržite silnou témou a symbolom hodnôt, ktoré môže návštevník na Slovensku znova objaviť. V kontexte so svojou históriou je Levoča jedným z najvyhľadávanejších turistických a kultúrnych cieľov a stredobodom vysokej kultúry Európy.

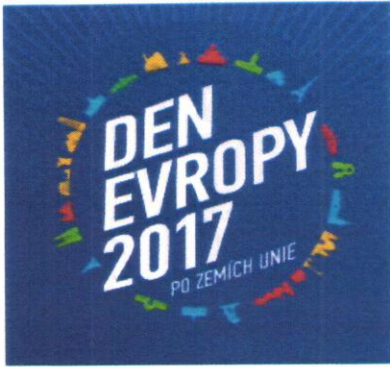

Slovensko sa prezentovalo aj na oficiálnom začiatku letnej turistickej sezóny dňa 18. 5. 2017 v Budapešti s dôrazom na naše kultúrne pamiatky a 31. 5. 2017 sa predstavil aj región Košíc.

Zahraničné zastúpenie Ministerstva dopravy a výstavby SR v Českej republike participovalo v máji u našich susedov na niekoľkých zaujímavých podujatiach. Slovensko sa po roku predstavilo na podujatí „EuropeDay“ v Prahe.

Organizácia Košice Región Turizmus pripravila jazdy motorovým vlakom pod názvom **Motorovým vlakom za slovenskými pamiatkami UNESCO**. Návštevníci mali možnosť v termíne od júla do novembra 2017 spoznať pamiatky Abova, Gemera a Spiša.

Cieľom bolo spoznať klenoty Abova, Gemera a juhu Spiša, ktoré sú súčasťou svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a posilniť tak domáci cestovný ruch, podporiť návštevnosť lokalít pamiatok UNESCO na území regiónu a pripojiť na hlavnú komunikačnú tému „UNESCO na dosah“ konkrétny produktový obsah s prvkami autenticity a originality.

V Košickom kraji tento rok pre všetkých nadšencov svetových unikátov bolo pripravených šesť výletov nostalgickým vlakom za kultúrnymi a prírodnými pamiatkami zapísanými do zoznamu UNESCO. V regióne je skutočne na čo sa pozeráť a vynikajúca dostupnosť svetového kultúrneho a prírodného dedičstva ho robí ešte zaujímavejším. Unikátny projekt spája **dve atraktívne hodnoty** - najvzácnejšie pýchy oblasti a jedinečné zážitky z jazdy vo "vláčiku - motoráčiku". Nielen deti budú nadšené. Z Košíc je možné sa **do 100 min.** dopraviť až **k 18 pamiatkam** zapísaných do Zoznamu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva. Výkonná riaditeľka Košice Región Turizmus Lenka Vargová Jurková konštatovala, že značka destinácie: „UNESCO NA DOSAH“ skutočne zaberá. Cestovatelia majú o lokality svetového dedičstva stále väčší záujem, o čom svedčí aj medziročný nárast návštevnosti jaskýň či Spišského hradu.

Nostalgický vlak bude jazdiť aj po tratiach, kde už v súčasnosti vlaky s cestujúcimi nejazdia. Súčasťou výletov projektu Vlakom za UNESCOm je tiež ponuka uceleného programu, služby turistického sprievodcu a návštevníkom ako digitálny sprievodca po celom regióne určite poslúži aj mobilná aplikácia Košice región.

Vlaky vypravovali dobrovoľníci z občianskeho združenia **Detská železnica Košice** aj s podporou **Železníc Slovenskej republiky**. Nostalgický ráz dodával výletom nielen samotný dopravný prostriedok - legendárne motorové vozne 810, ale aj jednotlivé stanice. Projekt finančne podporilo **Ministerstvo dopravy a výstavby SR, sekcia cestovného ruchu**.

Séria jedinečných výletov za Svetovým dedičstvom UNESCO na území destinácie Košice región pokračovala v júli 2017. Milovníci železničnej nostalgie, ale aj cestovania a turistiky, sa vydali na výlet k najnavštevovanejšej jaskyni Košického kraja, ktorá patrí medzi najväčšie ľadové jaskyne sveta. Trasa jazdy Vlakom za UNESCOm s názvom: **Leto v Raji (29.7. 2017)** viedla k **Dobšinskej ľadovej jaskyni**, jednej zo šiestich sprístupnených jaskýň v regióne, ktoré sú zapísané na Zozname svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO. „Jaskyňa je známa bohatou ľadovou výzdobou, ktorá sa v nej, vďaka priaznivým podmienkam, udržiava celoročne. Celkový objem ľadu v Dobšinskej ľadovej jaskyni sa odhaduje na 110-tisíc metrov kubických, čo sú asi dva milióny plných nádrží priemerného auta. S Dobšinskou ľadovou jaskyňou sa spája aj rozprávková minulosť, keďže tu v roku 1982 natáčali slávnu filmovú rozprávku Popolvár najväčší na svete. Cestujúci mali možnosť previesť sa aj známou **Telgártskou slučkou**. Toto miesto fascinovalo nielen milovníkov železničnej nostalgie, ale vďaka nádhornej prírodnej scenérii, milovníkov prírody.

Z mnohých obrázkov či videí je dobre známy vyše 100-metrový tehlový železničný most – Chmarošský viadukt pod Kráľovou hoľou,“ Chmarošský viadukt postavili ešte v 30. rokoch minulého storočia a trať hneď nad obcou Telgárt vchádza do tunela v tvare slučky.

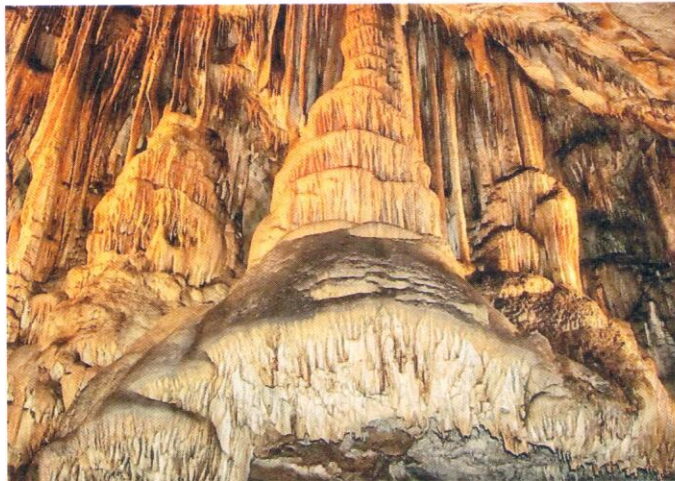
VLAKOM ZA UNESCOM

Séria výletov **Vlakom za UNESCOm** pokračovala v septembri **Telgártskym špeciálom** a vyvrcholila dvoma jazdami na jeseň 2017. Prvá z nich sa uskutočnila už v sobotu 28. októbra a koľajnice zaviedli cestujúcich k Jasovskej jaskyni. Tá je najbližšou jaskyňou Svetového dedičstva UNESCO k metropole východného Slovenska. Vlakom za UNESCOm sa uskutočnila posledná jazda 17. novembra 2017, keď výlet do Domice spestril aj retrobus.

Legendárny motoráčik smeroval z košickej železničnej stanice do Jasova. Jasovská jaskyňa je jednou z troch slovenských jaskýň, ktoré sa využívajú na liečbu dýchacích ciest inhaláciou jaskynného aerosólu. V Jasovskej jaskyni žije až 19 druhov netopierov a je jedným z najvýznamnejších zimovísk podkovára veľkého na Slovensku. Okrem samotnej jaskyne si turisti pozreli jasovský kláštor, medzevský hámor či Jasovskú skalu.

Ostatná jazda **Vlakom za UNESCOm smerovala do Domice**. Zaujímavosťou tejto jaskyne je, že v nej v roku 1982 natáčali slávnu rozprávku *Sol' nad zlato*. Okrem samotnej Domice, v ktorej objavili archeologické nálezy staré až 6-tisíc rokov, cestujúci tradične zavítajú aj k zaujímavým miestam v okolí, ako napr. reformovaný Kostol sv. Juraja v Plešivci z 13. storočia alebo zrúcaniny hradu Plešivec. Tých, ktorí sa radšej od skupiny odtrhnú, môže lákať aj kratšia túra za najkrajšími škrapovými poliami Slovenského krasu – Kečovskými škrapmi, s množstvom vzácnych živočíchov a rastlín.

Jasovská jaskyňa

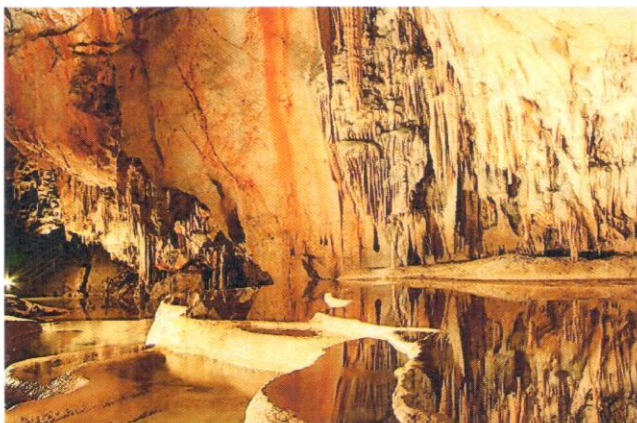
Jasovský kláštor

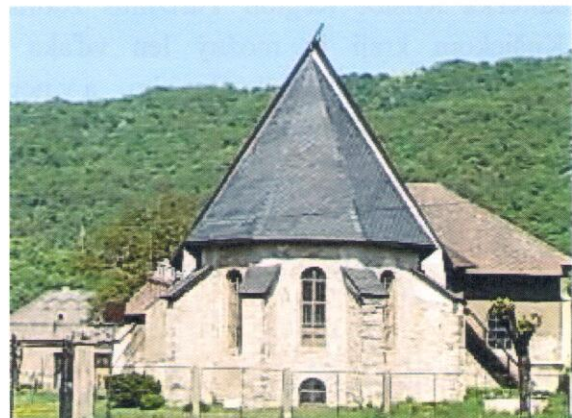
Medzevský hámor

Jasovská skala

Domica

Kostol sv. Juraja v Plešivci Domica

Na prelome júna a júla 2017 sa na Zemplíne zišli milovníci áut na podujatí pod názvom „**Veteráni za pamiatkami UNESCO**“, ktoré majú po dlhých desaťročiach často vyššiu hodnotu, ako najnovšie modely práve vypustené z výrobnéj linky. **Zemplín Veterán Rallye** je ďalším podujatím programu Košického samosprávneho kraja Terra Incognita a ponúka aj spojenie s hlavnou komunikačnou témou destinácie Košice región – UNESCO na dosah.

Deň otvorenia najväčšieho veľtrhu cestovného ruchu na Slovensku priniesol obrovský úspech pre Košický región. **Cenu ministra dopravy a výstavby SR pre Osobnosť cestovného ruchu si počas prebiehajúceho veľtrhu cestovného ruchu ITF SlovakiaTour 2018 prevzala výkonná riaditeľka Košice Región Turizmus Lenka Vargová Jurková.**

Minister dopravy a výstavby SR toto ocenenie udeľuje osobnostiam, ktoré sa zásadným spôsobom zaslúžili o rozvoj cestovného ruchu na Slovensku. Krajská organizácia cestovného ruchu **zabodovala vytvorením značky UNESCO NA DOSAH**, ktorá dodala destinácii nielen modernú marketingovú, ale aj koncepčnú rozvojovú líniu. Výkonná riaditeľka Košice Región Turizmus zdôraznila, že dynamický rozvoj cestovného ruchu v Košickom kraji je možný len vďaka efektívnej spolupráci s členskými oblastnými organizáciami cestovného ruchu a v neposlednom rade je dôležité aj partnerstvo s podnikateľskými subjektmi pôsobiacimi v tomto odvetví.

Platforma mimovládnych rozvojových organizácií

V spolupráci Slovenskej komisie pre UNESCO a dobrovoľníckym programom „Kulturweit“ Nemeckej komisie pre UNESCO, mala mladá dobrovoľníčka z Nemecka možnosť pracovať na Slovensku počas 6 mesiacov v rámci Platformy mimovládnych rozvojových organizácií (výkonná tajomníčka Platformy MVRO Ing. Mária Sliacka).

Kulturweit je medzinárodný kultúrny dobrovoľnícky program pre mladých dospelých (18 – 26 ročných). Ide o projekt Nemeckej komisie pre UNESCO a je financovaný Spolkovým Ministerstvom zahraničných vecí. Ponúka mladým ľuďom príležitosť stať sa aktívnym členom zahraničnej kultúrnej a vzdelávacej politiky nemeckého Ministerstva zahraničných vecí. Dobrovoľníci prostredníctvom dobrovoľného záväzku podporujú partnerské inštitúcie - ako je Goethe Inštitút, alebo Nemecká akademická výmenná služba - realizáciou zahraničnej kultúrnej a vzdelávacej politiky.

Kulturweit ponúka mladým ľuďom intenzívne vzdelávacie a interkultúrne skúsenosti. Prostredníctvom svojej práce v zahraničí dobrovoľníci rozvíjajú nielen svoje kultúrne kompetencie, ale tiež významne prispievajú k cieľu stanovenému v charte UNESCO "rozvíjať a zvyšovať spôsob komunikácie medzi národmi a využívať tieto prostriedky na účely vzájomného porozumenia. "

"Kultúrna gramotnosť je životne dôležitým prvkom v našich čoraz zložitejších spoločnostiach. Práve preto je dobrovoľnícky program "Kulturweit" taký dôležitý. " Irina Bokova, bývalá generálna riaditeľka UNESCO.

Stretnutie GT SK UNESCO E. Filadelfiovej s Reou Ost

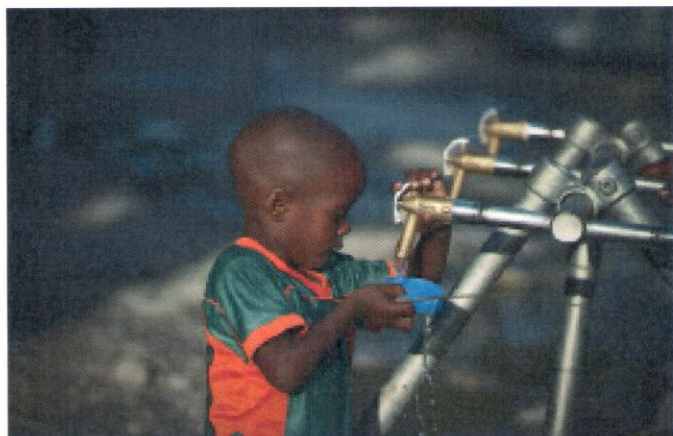
Dobrovoľníčka programu Kulturweit Alexandra Kovalčíková (v strede) s tímom Platformy MVRO (vpravo vedľa nej výkonná tajomníčka Platformy MVRO Mária Sliacka)

Kampaň „**Bez vody nie je život**“, sa konala v dňoch 8. - 9. septembra 2017 v troch mestách na Slovensku a bola organizovaná Platformou MVRO spolu s dobrovoľníkmi. Podujatie sa konalo pod záštitou Slovenskej komisie pre UNESCO. Cieľom podujatia bolo poukázať na to, že život bez vody nie je možný, hoci nie každá krajina má k nej prístup. Slovensko je krajina bohatá práve na vodu. Slovenské organizácie pomáhajú vo svete, aby sprístupnili vodu, tam kde to nie je bežné. Zástupcovia týchto mimovládnych organizácií, ako aj Platformy hovorili o situácii a pomoci v niektorých krajinách (napr. podpora výstavby studní v Turkane, púštnej oblasti Kene – problém dostupnosti k vode a utečenecké tábory). Niektoré z týchto projektov sú podporené buď z verejných zbierok organizácií ako napr. kolednícka zbierka Dobrá novina, iné sú financované aj v rámci oficiálnej slovenskej pomoci z prostriedkov SlovakAid. Nakoľko voda a prístup k nej je jednou z hlavných priorít UNESCO, uvedené podujatie plne podporila a udelila mu záštitu Slovenská komisia pre UNESCO.

„25% ľudí na zemi bude mať v roku 2050 problém dostať sa k nezávadnej pitnej vode.“

BEZ VODY NIE JE ŽIVOT NA ZEMI MOŽNÝ

Plytvajúci Stredoeurópania si tento fakt neuvedomujú. Pre stá milióny ľudí na svete je však kľúčom ku každodennému prežitiu.

Aj slovenské organizácie pomáhajú vo svete ľuďom, ktorí sú problémami s vodou zasiahnutí najviac.

Zoznámme sa s ich prácou a skúsme si spoločne uvedomiť hodnotu vody aj u nás. Ak tak neurobíme, môžeme sa v priebehu krátko času ocitnúť na planéte, na ktorej bude život čím ďalej ťažší.

„10% ľudí na svete nemá už teraz prístup k pitnej vode.“

„70% zdrojov vody využívame pre potreby poľnohospodárstva.“

Platforma mimovládnych rozvojových organizácií (PMVRO) podporuje 26 organizácií, ktoré pomáhajú ľuďom v rozvojových krajinách a na Slovensku ich hlavným aktívnym je realizácia projektov rozvojovej spolupráce, humanitárnej pomoci a globálneho vzdelávania. Kampaň Bledí vody nie je tu! je súčasťou európskeho projektu H2020 pre rozvoj, ktorý financujú Európska únia. Prerobované názvy nemusia byť v zmysle s názovmi donora.

Under the patronage of Slovak Commission for UNESCO
Pod záštitou Slovenskej komisie pre UNESCO

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
Organizácia Spojených národov pre vzdelávanie, vede a kultúru

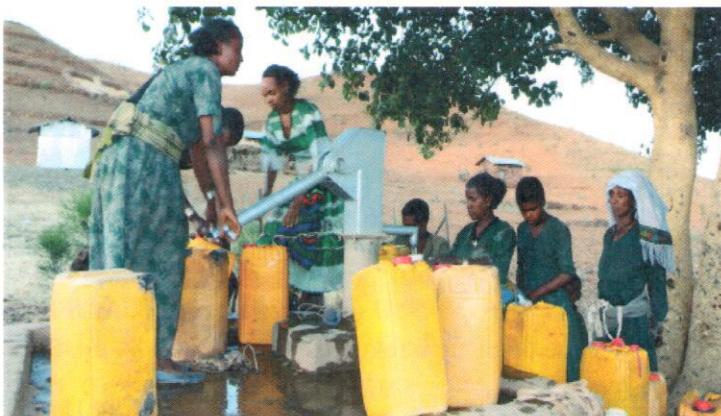
Logo of the European Union.

Logo of MVRG - Platforma mimovládnych rozvojových organizácií Slovenska NGO Platform.

Media4Development

Zdroje: 1) Action Against Hunger - <http://www.actionagainsthunger.org/world-water-day-2014>, 2) <http://www.unicef.org/education-reports/water-facts/>, 3) <http://www.creafocus.org/1-6-groundwater/>

„3,6 mil. ľudí zomrie ročne na ochorenia súvisiace s vodou.“

Správa o finančnom hospodárení SK pre UNESCO

Príspevky SR do rozpočtu UNESCO a Fondov svetového a nehmotného dedičstva v roku 2017 predstavovali 276 872 USD a 213 364 EUR.

Príspevky do Fondov svetového a nehmotného dedičstva predstavujú 1% členského príspevku do rozpočtu UNESCO, pre SR je stanovený príspevok vo výške 5 224 USD do každého z Fondov.

Čerpanie rozpočtu SK UNESCO v roku 2017 v EUR:

	IGCP	IHP	IFAP	MAB	MOST	Výbor pre bioetiku	Sekcia výchovy a vzdelávania	Pamäť sveta	Sekretariát
Organizácia konferencií a workshopov	2 520	1 115		859	1 138	1 260	3 930	496	325
Výstavy a Art Camp									5 371
Stretnutie pridružených škôl UNESCO							893		
Cestovné náklady		1 914	844	3 768	4 197	2 060	2 164		109
z toho 39. Generálna konferencia Paríž			844	1 327	2 365	1 201	1 200		
Návštevy expertov WHC									6 970
Zborníky z konferencie, vydanie kníh a metodické listy	2 760	700			1 500		2 500		2 795
Preklady				1 500	270				
Dobrovoľný príspevok do WHC									6 000
Ostatné				667	116				1 932
	5 280	3 729	844	6 794	7 221	3 320	9 488	496	23 502

Rozpočet SK UNESCO na rok 2017 : 62 533 EUR

Skutočné čerpanie v roku 2017: 60 674 EUR

% čer 97,03 %

V roku 2017 boli finančné prostriedky SK pre UNESCO vynaložené na organizáciu konferencií, workshopov, stretnutia Pridružených škôl UNESCO, výstavného projektu a

brožúry pod názvom Osobnosti a udalosti Slovenska v kalendári výročí UNESCO a iných aktivít v zmysle programov a zamerania UNESCO. Finančne a administratívne boli zabezpečené náklady súvisiace s pracovnými cestami členov SK UNESCO a vydania viacerých knižných publikácií.

SK pre UNESCO sa podieľala na organizácii a financovaní návštev expertov z UNESCO a tiež na návšteve riaditeľky Centra svetového dedičstva UNESCO Mechtild Rössler.

Na záver roka bol vyplatený z prostriedkov SK UNESCO jeden dobrovoľný príspevok do fondu Svetového dedičstva UNESCO (World Heritage Fund) odsúhlasený predsedom SK UNESCO a ministrom ZVaEZ SR vo výške 6 000 EUR.